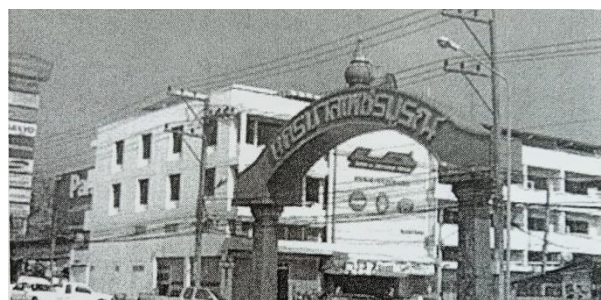

ร้อยแปดพันเก้าเล่าเรื่องเมืองเพชรบูรณ์(๙)

(๘๑)

สามัคคีชัย
ถนนที่คนเพชรบูรณ์
(ไม่)ลืม

บทความเรื่อง ถนนสามัคคีชัยนี้ผู้เขียนไม่มีเจตนา ที่จะกล่าวโทษใครๆ หรือว่าหน่วยงานใดๆ เพียงแต่ใครเสนอข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ในประวัติศาสตร์ ของชุมชนท้องถิ่นเพชรบูรณ์ ให้คงอยู่ หมู่บ้านเมือง อันแสดงให้เห็น ถึงประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชาติบ้านเมือง ในยุคก่อนๆ ยังพอมี ปรากฏร่องรอยให้เห็นแต่ทั้งคนรุ่นก่อน และคนรุ่นใหม่ อาจจะไม่ค่อยทราบมาก่อน หรือพอรู้บ้างหากเพียงแต่ยังไม่ได้สานต่อ จนอาจจะส่งผลให้ องค์ความรู้ หรือความเป็นมาเก่าๆ สูญหายหรือขาดความสำคัญไป

สืบเนื่องจาก ผู้เขียน ได้เสนอหนังสือราชการ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาลงนาม โดยที่หัวหน้าสื่
ราชการ ได้ลงที่ตั่งว่า เลขที่...ถนนสามัคคีชัย ตำบลสะเดียง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
67000 หรือเลขที่... ถนนสามัคคีชัย พช 67000 หน้าห้องส่งเรื่องกลับคืน ไม่เสนอเรื่องให้ โดยแจ้งว่าลง
ชื่อถนนที่อยู่ของสำนักงาน ไม่ถูกต้อง ต้องลงว่าถนนสระบุรี หล่มสัก ได้ประสานต่อรองว่า แท้จริงแล้ว
ถนนนั้น มีชื่อเป็นทางการว่า ทางหลวงหมายเลข 21 แต่ชื่อถนน ช่วงระยะทางจาก ตำบลวังชมภู อำเภอ
เมืองเพชรบูรณ์ - อำเภอหล่มสัก กรมทางหลวง ตั่งชื่อถนนอย่างเป็นทางการว่า “ถนนสามัคคีชัย”

แต่ท้ายที่สุด ก็ไม่ผ่านอยู่ดี โดยให้เหตุผลว่า เพราะการแจ้งขอเลขที่ตั่ง สำนักงาน เจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบ แจ้งที่ตั่ง ขึ้นทะเบียนสำนักงานเป็น “ถนนสระบุรี – หล่มสัก” ความจริงแล้วหน่วยงานราชการ
ต่างๆ ที่สำคัญๆ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ตั่งสำนักงาน หรือ สถานัน อยู่ริม “ถนนสามัคคีชัย” ก็ยังใช้ชื่อ
ถนนต่างกัน โดยทั้งๆ ที่ก็เป็นถนนสายเดียวกัน เช่น สำนักงานปราชญ์เพชรบูรณ์ โรงเรียนวิทยานุกูล
นารี โรงเรียนเทศบาล 3 (ชาญวิทยา) โรงแรมโฆษิตฮิลล์ วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ สำนักงานขนส่ง
เพชรบูรณ์ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ โรงเรียนหยกฟ้า อำเภอหล่มสัก ซอยต่างๆ ในเขตเทศบาลเมือง
เพชรบูรณ์ ใช้ชื่อ ถนนสามัคคีชัย และ ซอยสามัคคีชัย 1, 2, 3 เป็นต้น แต่ก็มีบางหน่วยงาน ใช้ชื่อ ถนน
ว่า ถนนสระบุรี - หล่มสัก อยู่หลายแห่ง เช่น ศาลากลางจังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 เป็นต้น

ความเป็นมา การก่อสร้างทางหลวง หมายเลข ๒๑ เป็นถนนที่แยก จากถนนพหลโยธินบริเวณ
สามแยกพุด แะ ที่หลักกิโลเมตรที่ ๑๒๓ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ผ่านท้องที่ อำเภอพนัส
นิคม และอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ข้ามเข้าเขต อำเภอศรีเทพ อำเภอวิเชียรบุรี อำเภอป่าสามพัน
อำเภอหนองไผ่ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ อำเภอหล่มสัก และ อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ อำเภอ
ด่านซ้าย อำเภอภูเรือ และ ไปสิ้นสุดที่ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๐๑ ที่อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
แต่เดิมถนนสายนี้ มีเพียง ๒ ช่องทางจราจรเท่านั้น โดยเริ่มโครงการขยายช่องทางจราจร ตั้งแต่ ปี พ.ศ.
๒๕๔๒ เป็นต้นมา ปัจจุบันเป็นถนนขนาด ๒ - ๔ ช่องทางจราจร

ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๑ มีระยะทางตลอดทั้งสาย รวม ๔๑๒.๘๗๔ กิโลเมตร อยู่ใน
ความรับผิดชอบ ของสำนักงานทางหลวงที่ ๖ (เพชรบูรณ์) ระยะทาง ๓๒๕ กิโลเมตร และ สำนักงานทาง
หลวงที่ ๙ (ลพบุรี) ระยะทาง ๘๗ กิโลเมตร มีทางเลี้ยวเมือง ๒ จุด ได้แก่ทางเลี้ยวเมืองเพชรบูรณ์
(ทางหลวงหมายเลข ๒๓๔) และทางเลี้ยวเมืองหล่มสัก (ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๑)

ถนนทางหลวง หมายเลข ๒๑ (ถนนสระบุรี - หล่มสัก) ช่วงตั่งตั้งแต่ จากทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข
๒๑๒๙ ทางเข้าลำน้ำราชน ใน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ขึ้นไปถึง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ตำบล
ห้วยสะแก มีชื่อเรียกว่า ถนนคชเสนีย์ ซึ่งสมัยก่อนมีชื่อเรียกว่า ทางหลวงแผ่นดิน สายชัยบาดาล -

เพชรบูรณ์ – หล่มสัก ส่วนถนนช่วงเข้าเขตตำบลวังชมภู อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ – อำเภอหล่มสัก มีชื่อเรียกอีกว่า ถนนสามัคคีชัย

ถนนสามัคคีชัย ดำเนินการก่อสร้าง ในสมัยรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อครั้งสงครามโลก ครั้งที่ 2 หรือสงครามญี่ปุ่น ซึ่งขณะนั้น ไทยทำสัญญาร่วมรบกับประเทศญี่ปุ่น สู้รบกับฝ่าย สัมพันธมิตร เนื่องจากกรุงเทพฯ ขณะนั้นถูกฝ่ายสัมพันธมิตร ทิ้งระเบิดเกือบทุกวัน บ้านเมืองได้รับความเสียหายมาก

รัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงคิดจะย้ายเมืองหลวงจากกรุงเทพฯ มาตั้ง ณ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้ชื่อว่า “นครบาลเพชรบูรณ์” ในปี พ.ศ. ๒๔๘๗ แต่ในสมุดสังการ แจ้ตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๕ โดยให้กระทรวง ทบวงกรม ต่างๆ หยอยกันย้ายมา ตั้งที่เพชรบูรณ์ แต่เนื่องจากความกัณดาร การคมนาคมลำบาก ประกอบกับฝ่ายญี่ปุ่นยอมแพ้สงคราม และ เมื่อนำเรื่องย้ายเมืองหลวงใหม่ เข้าสู่สภา รัฐบาลแพ้โหวต จึงต้องย้ายหน่วยงานราชการ ที่มาตั้งที่เพชรบูรณ์ กลับสู่กรุงเทพฯ เช่นเดิม และย้ายเสร็จสิ้นใน ปี พ.ศ. ๒๔๘๗

ซึ่งในช่วงเหตุการณ์สำคัญ ทางประวัติศาสตร์ขณะนั้น การระดมสร้างเส้นทาง เข้าสู่เมืองหลวงแห่งใหม่ ได้เกิดเส้นทางคมนาคม หรือถนนหนทางหลายสาย ในเขตเพชรบูรณ์ ซึ่งถนนสายหนึ่ง จากตำบลวังชมภู - อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ – อำเภอหล่มสัก โดยที่ท่าน ตั้งชื่อถนนนี้ว่า “ถนนสามัคคีชัย” ซึ่งชื่อนี้ตามหลักฐาน เป็นชื่อทำเนียบรัฐบาลในสมัยนั้น คือ ทำเนียบสามัคคีชัย และนอกจากนี้ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ท่านยังนิยมนำชื่อนี้ มาตั้งเป็นชื่อบ้านพักของท่าน ในครั้งที่มาตรวจราชการที่จังหวัดเพชรบูรณ์ หลายแห่งเรียกชื่อบ้านพักว่า “ทำเนียบสามัคคีชัย” เช่นจัดสร้างบ้านพัก ในเขตอำเภอบึงสามพัน บ้านพักในเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ริมแม่น้ำป่าสัก และที่บ้านพักน้ำก้อ อำเภอหล่มสัก เป็นต้น

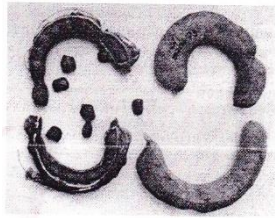
ทั้งหมดทั้งมวล ที่บันทึกมา แล้วข้างต้นนั้น ด้วยเหตุผลที่ต้องการ ย้อนรำลึก ถึงอดีต เมื่อวันวานของเมืองเพชรบูรณ์ ที่มีประวัติศาสตร์ ร่วมกับถนนสายสำคัญ ที่มีชื่อว่า “ถนนสามัคคีชัย” ที่นับวัน แต่ที่จะถูกลืมเลือนไป จากความทรงจำ

ด้วยเท่าที่ปรากฏ ป้ายชื่อ ถนนสามัคคีชัย เหลืออยู่เพียง ๑ แผ่น ๑ แห่ง เป็นเพียงแผ่นป้ายเล็กๆ เท่าฝ่ามือ มีความยาวไม่กี่เซนติเมตร ติดอยู่กับป้าย ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๑ หน้าวิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ ซึ่งข้อพิบอหักเสียหายถูกหักพังออกไปด้านหลัง ซึ่งผู้เขียน ได้จัดดัดให้ตรงเมื่อหลายปีที่ผ่านมา แต่ต่อไปถ้าไม่มีการซ่อมบำรุง คงหักพังทิ้งลงมาเป็นเศษเหล็กได้ แต่ก็ยังพอมีให้เห็นคือ ป้ายบอกชื่อ ซอยสามัคคีชัย แถบบริเวณ สำนักงานไร่ยาสูบเพชรบูรณ์ อยู่หลายซอย ถ้าเราได้เรียนรู้ร่วมกัน และช่วยกันอนุรักษ์ คงจะช่วยให้ ถนนสามัคคีชัย มีชีวิต โหลดแล่น ในประวัติศาสตร์ อยู่คู่เมืองเพชรบูรณ์ ให้ลูกหลานเหลน ชาวเพชรบูรณ์ ได้ชื่นชมชั่วกัลปาวสาน.

“หมื่นจง” พันธุ์มะขามหวานดั้งเดิมเพชรบูรณ์ ผลไม้ไทยก้าวไกลสู่ผลไม้โลก

ภาพต้นมะขามหวานหมื่นจง

ฝักมะขามหวานหมื่นจง

สัญลักษณ์ GI

คณะกรรมการจากฝรั่งเศส

มะขามหวาน ไปเอเชียนเกมส์

ผู้เขียนพุดคุยกับ อ.สนธยา พึ่งศิริ

อ.สนธยา พึ่งศิริ มรภ.เพชรบูรณ์

คุณยายบาย กันควร กับคณะศึกษาดั้นมะขามราว ๑๐ ปีก่อน

มะขามหวานพันธุ์หมื่นจง เป็นมะขามหวานพันธุ์ดั้งเดิม และเป็นต้นสายพันธุ์ของมะขามหวานพันธุ์ต่างๆ มีถิ่นกำเนิด ณ อำเภอหล่มเก่า ซึ่งเป็นอำเภอ ที่ตั้งอยู่ทางเหนือสุดของจังหวัด และเป็นหนึ่งในจำนวน ๑๑ อำเภอ ตั้งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดเพชรบูรณ์ ประมาณ ๕๗ กิโลเมตร

มูลเหตุของการเขียนบทความนี้ คงต้องเกริ่นความสักนิดว่า เกิดจากการตั้งใจที่จะเขียนไว้แต่เดิมนานมาแล้ว แต่ไม่ได้ลงมือเขียน พังจากข่าวหมอกเข้าจากสถานีวิทยุ สวท.เพชรบูรณ์ เรื่องประเทศไทย นำผลไม้ที่ดีที่สุด ๑๐ ชนิด ของไทยไปร่วมต้อนรับบุคคลสำคัญทั่วโลก ที่ไปร่วมพิธีเปิดกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ ๑๖ ที่จีนเป็นเจ้าภาพ(กวางโจวเกมส์) ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓ นี้ หนึ่งในนั้นเป็นมะขามหวานจากเพชรบูรณ์

นับเป็นเหตุการณ์โดยบังเอิญ เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๓ ผู้เขียน ได้ชวน อาจารย์วันชัย ศรีเหียง นักประชาสัมพันธ์ จาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต ๑ (สพป.พช.๑) ที่ทำงานอยู่ด้วยกัน ไปกินข้าวนอกสำนักงาน แต่ อ.วันชัย บอกว่าเดินไปกินที่ร้าน “ครัวซ่ออินทนิล” ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ดีกว่า เพราะใกล้ดี เดินลัดรั้วไป ประมาณ ๒๐๐ เมตร ขณะนั่งกินข้าวนั้น ก็พบกับ อ.สนธยา พิงศิริ ของ มรภ.เพชรบูรณ์ นั่งคนละโต๊ะ แต่ใกล้กันได้ทักทายท่น และพูดคุยถึงการจัดงานกาชาด มะขามหวานนครบาลเพชรบูรณ์ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ในปี ๒๕๕๔ นี้ ซึ่งปีนี้ ชื่องานจะเปลี่ยนไป คือให้ตัดคำว่า “กาชาด” ออก คงเหลือแต่ “งานมะขามหวาน นครบาลเพชรบูรณ์” ทราบว่าเพราะเคยมีผู้แอบอ้าง เอาชื่อกาชาด ไปหาผลประโยชน์ แต่ในงานก็ยังคงมี กิจกรรมออกร้านกาชาดเหมือนเดิม

จากการพูดคุยในวันนั้น ก็ทำให้ทราบว่า อาจารย์ สนธยา พิงศิริ ท่านเป็นบุตรชาย ของพ่อค้า มะขามหวานเก่า ทั้งปลูกเอง รับผิดชอบ และนำไปขายเอง ในงานเกษตรแฟร์ ของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่กรุงเทพฯ เป็นประจำ จนท่านรู้จักมะขามหวานพันธุ์ต่างๆ ของเพชรบูรณ์ รู้ลึกถึงขนาดว่า แต่ละพันธุ์นั้น ยังมีชื่อแยกย่อย ตามชนิดของฝักอีกด้วย อาทิเช่น ศรีชมภูฝักกลาง ศรีชมภูท้องปลิง ฯลฯ ท่านบอกว่า มะขามหวานปัจจุบันที่ แดงลูกออกหล่นไป ยังไม่ได้ตั้งชื่อ ก็ยังมีอีกมาก น่าจะมีการประกวด แล้วตั้งชื่อกัน หรือไม่ก็ มีการประกวดประกาศนียบัตร ของมะขามหวานที่ได้รับรางวัลมาว่า ใครได้มาเก่าแก่ก่อนกัน อะไรประมาณนั้น พังท่านอาจารย์สนธยา แล้วก็เพลินดี และท่านก็ได้กรุณาได้ส่งมอบภาพประกอบเรื่อง ด้วย นับเป็นพระคุณยิ่ง

จากเหตุการณ์วันนั้น ก็เลยเป็นแรงบันดาลใจ ที่จะต้องเขียนสักที เพราะฝังใจมานานแล้ว ว่า เมื่อพูดถึงมะขามหวานเพชรบูรณ์ คนทั่วไปก็มักจะรู้จักแต่ว่า “มะขามหวาน” ส่วนพันธุ์อะไรต่างๆ นั้นก็คงจะรู้จัก และให้ความสนใจน้อยลงไป จะมีติดปากบ้างก็ พันธุ์ต่างๆ เช่น สีทอง และประกายทอง เป็นต้น

แต่ที่น่าเสียดาย ที่ผู้เขียน เห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ และผู้คนทั่วไป และแม้แต่คนเพชรบูรณ์เอง ก็อาจจะให้ความสำคัญน้อย จนอาจจะถึงกับแทบว่า จะละเลยกันจนไม่รู้จักเลยก็ว่าได้ นั่นก็คือ **ที่มาดั้งเดิมของมะขามหวานเพชรบูรณ์**

เมื่อกล่าวถึงมะขามหวานเพชรบูรณ์ เราก็น่าจะรู้ว่ามะขามหวานต้นแรก หรือ ต้นดั้งเดิมนั้น มีที่มาอย่างไร พันธุ์อะไร อยู่ที่ไหน จากหลักฐานการบอกเล่า และ บันทึกของคนรุ่นเก่า ทราบว่า มะขามหวานพันธุ์ดั้งเดิม ของเพชรบูรณ์นั้น อยู่ที่อำเภอหล่มเก่า เป็นพันธุ์หมื่นจง จากประวัติความเป็นมาโดยการบอกเล่าของ คุณยายบาย กันควร นับถึงวันนี้อายุเกือบร้อยปีเศษแล้ว เล่าว่า ขณะที่คุณยาย อายุ ได้ ๑๒ ปี คุณพ่อของท่านคือ หมื่นจงประชาภิจ จะปลูกบ้าน ได้ให้ลูกหลาน ได้ถากถางพื้นที่ ที่เป็นป่าดงดิบ ขณะนั้นก็ไปพบต้นมะขามเล็กๆ อยู่ ๒ ต้น ท่านให้เว้นไปไม่ต้องถางทิ้ง โดยเอาไม้มาทำรั้วรอบๆ ไว้ ซึ่งแต่เดิมลูกหลานก็ไม่อยากจะทำเอาไว้นะหรอก เพราะมะขามนั้นมีอยู่ทั่วไป ต่อมาเมื่อมีฝักดิบออกมาให้นำมา กินเล่น ปรากฏว่าฝักมีรสออกหวานๆ ก็ให้คนเก็บมากิน รอจนมะขามมีฝักแก่ ก็ปรากฏว่ามีรสหวานอร่อย

มาก จนชาวบ้านมาขอชิม ติดใจก็ขอเม็ดไปปลูกบ้าง ก็เลยตั้งชื่อว่า “มะขามหวานหมื่นจง” ซึ่งเป็นนามของ หมื่นจงประชาภิจ (นามสกุลคือ พุทธสิมมา)

ต่อมา ผู้เขียน ก็ขอรายละเอียด โดยส่งเขปจากท่าน บุญเลิศ พุทธิเจริญ เจ้าของไร่มะขามหวานชนิกา จากอำเภอบึงสามพัน เพราะมะขามหวานจากเพชรบูรณ์ ที่นำไปต้อนรับแขกเมือง ของการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ณ ประเทศจีน ผ่านการพิจารณาคัดเลือกโดย กรมวิชาการเกษตร ของประเทศไทย นั้นนำไปจากไร่ของท่าน จำนวน ๕๐ กิโลกรัม เป็นชนิดพันธุ์สีทอง ซึ่งแตกหน่อ ออกผลกลายพันธุ์มาจาก พันธุ์ดั้งเดิมหมื่นจง

คราวนี้ ก็คงต้องกล่าวถึงมะขามหวานเพชรบูรณ์ ให้สอดคล้องกับหัวเรื่องบทความ สักหน่อยว่าทำไมถึงเป็นผลไม้ไทยที่ก้าวสู่ผลไม้โลก ทั้งนี้ก็เพราะว่า มะขามหวานเพชรบูรณ์ ของบ้านเรานั้น ได้รับการจดทะเบียน “**สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะขามหวานเพชรบูรณ์**” ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานทางวิชาการ ทั้งในระดับประเทศ และต่างประเทศ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ได้นำคณะผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์ และกำหนดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์(GEOGRAPHICAL INDICATION : GI) โดย Mr. CHARLES PERRAUD ผู้เชี่ยวชาญประจำศูนย์รับรองผลิตภัณฑ์เกษตร และคุณภาพอาหารประเทศฝรั่งเศส ร่วมกันเดินทางเข้าทำการตรวจสอบคุณสมบัติ มะขามหวานจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งผลปรากฏว่า มีความถูกต้องตรงตามคุณลักษณะของความเป็นหนึ่งเดียว ของพืชพันธุ์ประเภทมะขามหวานทางราชการจึงได้รับจดทะเบียน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แก่มะขามหวานเพชรบูรณ์ และได้รับมอบตราสัญลักษณ์ GI แก่ชาวสวน และผู้ค้ามะขามหวานที่ ได้รับมาตรฐานไว้เป็นหลักฐาน

จากการที่ได้ เรียบเรียงบทความนี้ ขึ้นมา ผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะเชิดชูเจ้าของมะขามหวานพันธุ์ดั้งเดิม หรือต้นกำเนิดของมะขามหวาน โดยเฉพาะ “**หมื่นจงประชาภิจ**” และลูกหลานของท่าน ที่ยังช่วยกันอนุรักษ์ไว้ ให้ชาวเพชรบูรณ์ชาวไทยและชาวโลก ได้รู้ได้เห็น(ขณะที่เขียนนี้ ก็ไม่เคยได้เห็นต้นมะขามต้นเดิมจริง จากภาพและข้อมูลเป็นภาพเก่าหลายสิบปีก่อน ไม่ทราบว่าถูกโค่นไปแล้วหรือไม่อย่างไร เพราะข้อมูลเดิมทราบว่า หนึ่งในจำนวนสองต้นนั้น ถูกโค่นไปปลูกเป็นบ้านเรือนแล้ว)...ซึ่งถ้าต้นดั้งเดิมยังมีอยู่ หน่วยงานทางราชการ สมาคมท่องเที่ยวเพชรบูรณ์ หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหล่มเก่า หรือจังหวัดเพชรบูรณ์ ตลอดจนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือประเทศไทยด้วยซ้ำไป ที่จะต้องทำการอนุรักษ์ ให้เป็น “**ต้นมะขามหวานดั้งเดิมแห่งเดียวในโลก**” เพื่อให้ชาวโลกได้ศึกษา วิจัย เรียนรู้ ฯลฯ เพราะในอนาคตข้างหน้า พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มีการแลกเปลี่ยนด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ โดยเฉพาะจังหวัดเพชรบูรณ์ ก็เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มจังหวัดสี่แยกอินโดจีน มีเส้นทางหลวงอาเซียนตัดผ่าน สาย AH 16 ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับโครงข่ายถนนอาเซียน สายอื่นๆ ทั่วประเทศไทย และภายในทวีปเอเชีย หากเราบำรุงต้นมะขามเก่าแก่ของเราไว้ให้ดี ก็อาจจะมียักษ์ท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้มาเที่ยวชม

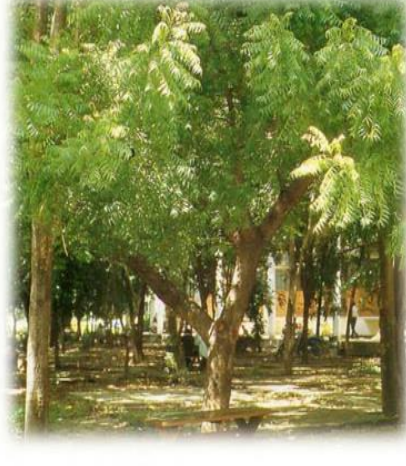
หรือศึกษาวิจัย เขียนเป็นบทความ สารคดี ฯลฯ ก็อาจจะทำให้เศรษฐกิจของคนหล่มเก่า คนเพชรบูรณ์
และคนของประเทศไทยดีขึ้น.

(๘๓)

“สะเดาเพชรป้าสัก” พืชเอกลักษณ์พื้นบ้านเพชรบูรณ์

นายจำเนียร ปฏิเวธธรรมกิจ

“สะเดาเพชรป้าสัก” เป็นชื่อของสะเดาหวาน ซึ่งเป็นพืชท้องถิ่นที่เกิดขึ้นเอง และนิยมปลูกกันมากในเขต อำเภอหล่มเก่า อำเภอหล่มสัก และอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ คำว่าสะเดาหวาน ของเมืองเพชรบูรณ์ ชนิดนี้ขอให้เข้าใจว่า ไม่ใช่ว่าเป็นสะเดาที่มีรสหวานเหมือนน้ำตาล หรือน้ำอ้อย หรือมะขามหวาน แต่จะเป็นสะเดา ที่มีรสขม หรือฝาดเพียงเล็กน้อย พุดเข้าใจง่ายๆ ก็คือมีรสขมน้อยกว่า สะเดาอื่นๆ ทั่วไป ซึ่งบางครั้งก็อาจจะเรียกได้ว่ามีรสมัน(หวานมัน) ก็น่าจะได้

สะเดาหวานเพชรป้าสัก เป็นพืชเอกลักษณ์ และพืชเศรษฐกิจของจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งนิยมนำมาเป็นอาหารพื้นบ้าน หรืออาหารการกินของท้องถิ่น ซึ่งชาวบ้านร้านถิ่น นำมาประกอบเป็นอาหารในครัวเรือนกัน ในคราวหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวในท้องทุ่งนาแล้ว ก็จะเป็นระยะเวลาที่ ต้นสะเดาตามหัวไร่ปลายนา หรือข้างๆ บ้าน ออกดอกชูช่อเต็มต้นและท้องทุ่ง ในขณะที่ชาวนาขนข้าวจากท้องทุ่ง

นาเข้าสู่ลานข้าวในหมู่บ้าน ก็จะได้เก็บยอด และช่อดอกสะเดา นำมาปรุงเป็นอาหารกินเป็นอาหารประจำวัน ซึ่งในช่วงนั้นก็คงจะเป็นช่วงของปลายฝนต้นหนาวพอดี

โดยปกติทั่วไปแล้ว สะเดา ก็จะมีรสขม แต่สะเดาของเพชรบูรณ์ ในเขตพื้นที่ของ อำเภอหล่มเก่า อำเภอหล่มสัก และอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ กลับมีรสขมและฝาดน้อยกว่าสะเดาที่อื่นๆ คือมีรสออกมัน และด้วยเห็นว่าเป็นพืชที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และเป็นพืชนิยมของชาวบ้าน ซึ่งทางจังหวัดเพชรบูรณ์ ในสมัยของนายจำเนียร ปฏิเวธวรรณกิจ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ (พ.ศ.๒๕๒๓ - ๒๕๒๗ : ชาวเพชรบูรณ์โดยกำเนิด) ได้มองเห็นความสำคัญว่า นอกเหนือจากการที่สะเดาเพชรบูรณ์ มีรสชาติแปลกกว่าที่อื่นแล้ว และยังเป็นพืชที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด หรือเป็น “อัตลักษณ์” ของพืชอาหารพื้นบ้านของจังหวัดเพชรบูรณ์ แล้ว ท่านยังมองเห็นว่าในอนาคตนั้น ควรที่จะได้ประชาสัมพันธ์ให้คนทั่วไป ได้รู้จักสะเดาหวาน ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น และสร้างให้เป็นพืชเศรษฐกิจ อีกชนิดหนึ่งของจังหวัดเพชรบูรณ์

ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ นายจำเนียร ปฏิเวธวรรณกิจ จึงได้มอบหมายให้ สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินการประกวด การจัดตั้งชื่อสะเดาหวาน ของจังหวัดเพชรบูรณ์ขึ้น ผลการประกวดในครั้งนั้น ชื่อที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นชื่อประจำของ สะเดาหวานเพชรบูรณ์ ในครั้งนั้น คือ **“สะเดาเพชรปาลัก”** (ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายเมื่อหลายปีก่อนเคยคิดรวบรวมข้อมูลได้ไปติดต่อที่ศาลากลางจังหวัดเพชรบูรณ์ ปรากฏว่าหลักฐานสูญหาย จึงไม่ทราบรายนามผู้ที่ส่งชื่อ เข้าประกวด และชื่อผู้คิดชื่อที่ได้รับรางวัลชนะเลิศดังกล่าว...หากเจ้าของชื่อสะเดาหวานเพชรปาลัก หรือบุคคลที่รู้จักพอจะให้ข้อมูลได้ ได้พบหรืออ่านบทความนี้ จะให้ข้อมูลเพิ่มเติม ก็จะเป็นวิทยาทาน และเป็นพระคุณยิ่งในการเผยแพร่ โดย โทร. ที่ ๐๔๑ - ๐๓๘๐๗๔๗ : อ.วีรยุทธ วงศ์อุ้ย...และในโอกาสต่อไปจะได้ลองไปสืบค้นที่ สนง. เกษตรจังหวัดด้วยอีกโสดหนึ่ง)

ในปัจจุบันนี้ สะเดาหวานเพชรปาลัก ได้รับการส่งเสริม และเผยแพร่ปลูกกันมากในทุกๆ อำเภอของจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยนอกจากเป็นไม้เศรษฐกิจด้านอาหารแล้ว ยังสามารถใช้ลำต้นเป็นสิ่งปลูกสร้าง อาคารบ้านเรือน เปลือก ผล และใบ ฯลฯ ยังสามารถใช้เป็นส่วนประกอบในการใช้เป็นยาป้องกันสัตว์ หรือแมลงศัตรูพืช ได้เป็นอย่างดี(จังหวัดเพชรบูรณ์และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์. หนังสือประวัติศาสตร์ไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบูรณ์.๒๕๒๘ : ๑๒๕-๑๒๖)

สะเดาหวาน ที่รู้จักกันโดยทั่วไป มีอยู่ ๒ พันธุ์ หรือ ๒ ชนิด คือ

๑. สะเดาหวานสนิท เป็นพันธุ์ที่มีรสหวานจัดขีดขาดความอร่อย ยอดอ่อนสีเขียวอ่อนๆ

๒. สะเดาหวานไม่สนิท เป็นพันธุ์ที่มีรสหวานอมขมเล็กน้อย(ขมอมฝาด) รสอร่อย

เป็นที่นิยมบริโภคของคนทั่วไป ยอดอ่อนจะมีสีเขียวปนแดง

ข้อมูลเพิ่มเติม

สะเดา เป็นชื่อพื้นเมือง **ชื่อสามัญ** Siamese neem Tree **ชื่อวิทยาศาสตร์** *Azadirachta indica* A.Juss. var. *siamensis* Valetton **ชื่อวงศ์** MELIACEAE **ชื่ออื่น** กะเดา สะเดียม **ลักษณะทั่วไป** ไม้ต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูง ๘ - ๒๐ เมตร ผลัดใบ เรือนยอดทรงกลมค่อนข้างหนาที่ปลายกิ่งเปลี่ยนสีน้ำตาลเทา หรือเทาปนดำ แตกเป็นร่องลึก ใบ ใบประกอบรูปขนนก ใบย่อย ๗ - ๙ คู่ แผ่นใบย่อยรูปกว้าง ๓ - ๔ เซนติเมตร ยาว ๔ - ๗ เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบเบี้ยว ขอบใบจักฟันเลื่อย ไม่เป็นระเบียบ แผ่นใบโค้ง จะผลิใบใหม่พร้อมผลิดอก ดอก ดอกเล็กสีขาว ดอกออกเป็นช่อตามง่ามใบ ปลายกิ่ง พร้อมใบอ่อน กลีบดอก ๕ กลีบ ผล ผลกลมรี อวบน้ำ สุกสีเหลือง มีเมล็ดเดียว

การขยายพันธุ์ โดยการเพาะเมล็ด การกระจายพันธุ์ ขึ้นอยู่ในป่าเบญจพรรณค่อนข้างแล้ง และป่าแดง ทั่วประเทศ เป็นไม้บุกเบิกในที่แล้งได้ดี ระยะเวลาออกดอกเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม

ประโยชน์ เนื้อไม้ใช้ในการก่อสร้างบ้านเรือน เปลือกของรากเป็น ยาแก้ไข้ ทำให้อาเจียน ใบอ่อนและ ดอกกินได้แทน ผักเป็นยารักษาโรค ผลใช้เป็นยาถ่ายพยาธิ ใช้ทำยากำจัดศัตรูพืช และเป็นยาฆ่าเชื้อเปลือกต้นให้สีแดง ยาง ให้สีเหลืองใช้ย้อมผ้า

เหตุผลในการเขียนบทความนี้ขึ้น

ประการแรก เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ พืชเศรษฐกิจพื้นบ้านของจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งหลายๆท่านอาจจะลืมเลือน ซึ่งจะเห็นได้จากสื่อมวลชนต่างๆ ตลอดจนชาวเพชรบูรณ์เอง ก็ขาดการให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางและอย่างต่อเนื่องเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจจะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ชาวบ้านก็เห็นจำเจอยู่แล้ว เลยให้ความสำคัญน้อย เป็นการละเลยโดยไม่เจตนา ซึ่งก็อาจจะทำให้จางหายไปจากความทรงจำได้ในที่สุด ซึ่งไม่เหมือนกับมะขามหวานที่กระทำอย่างต่อเนื่อง

ประการที่สอง เพื่อต้องการประชาสัมพันธ์ ให้เป็นพืชเศรษฐกิจด้านอาหารท้องถิ่น ที่ควรนำเสนอเป็นเมนูเด็ดอาหารพื้นบ้าน “น้ำพริกสะเดาหวานเพชรป่าสัก” หรือ “สะเดาหวานเพชรป่าสักและน้ำพริกสะเดาหวาน” ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ให้เหมือนกับ ขนมเส้น(ขนมจีน)หล่มเก่า ไก่ย่างข้าวเบือ บุ่งน้ำเต้า หล่มสัก หรือไก่ย่างวิเชียรบุรี เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นฝ่ายคหกรรม(อาหาร) หรือฝ่ายงานวิจัย ฯลฯ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบูรณ์ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ ฯลฯ หรือหน่วยงาน สถาบันภาครัฐ และเอกชน ที่เกี่ยวข้อง อาจจะจัดอบรมเป็นพิเศษให้ร้านค้า พ่อค้าแม่ค้าผู้ขายอาหาร ผลิตภัณฑ์เมนูเด็ด สูตรน้ำพริกสะเดาหวานเพชรป่าสัก ของจังหวัดเพชรบูรณ์

นอกจากนี้ อาจจะจัดทำเป็นชุดบรรจุภัณฑ์จำหน่าย เป็นสินค้าชุมชน(OTOP) ส่งเสริมปีแห่งการท่องเที่ยวเพชรบูรณ์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป เพราะสะเดาหวานเพชรป่าสัก กำลังผลิดอกออกช่อในปลายฝนต้นหนาว(พฤศจิกายน - มกราคม ของทุกๆ ปี) ซึ่งเป็นช่วงช่วงที่นักท่องเที่ยวมาเยือนจังหวัดเพชรบูรณ์พอดี ในช่วงฤดูหนาวหรือปีใหม่ “...เที่ยวเขาค้อ -นอนภูทับเบิก-ชมอุทยานน้ำหนาว-กินน้ำพริก

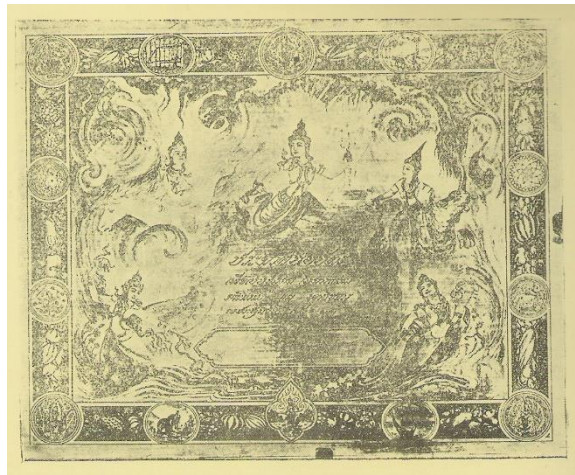
สะเดาหวานเพชรป้าสัก...” หรืออาจจะประชาสัมพันธ์ด้วยคำขวัญอื่นๆ ที่น่าสนใจ.(หมายเหตุ : ข้อมูล
ส่วนหนึ่งมาจากเว็บไซต์ของ google และบทความจาก นสพ.มติชน)

(๘๔)

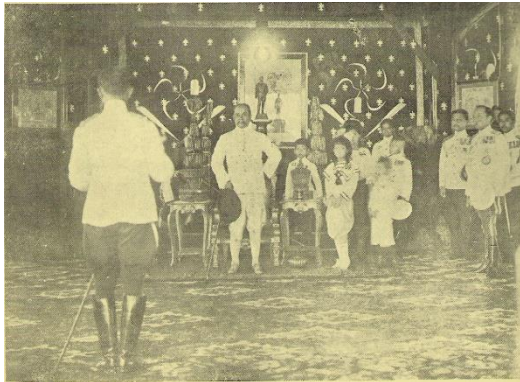
“พันธุ์ข้าว” มณฑลเพชรบูรณ์
ชนะประกวดการแสดงกสิกรรมและพาณิชยกรรม
สมัยรัชกาลที่ ๕

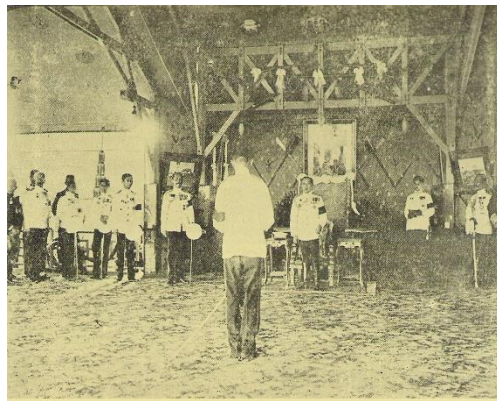
เหรียญรางวัล

ประกาศนียบัตร

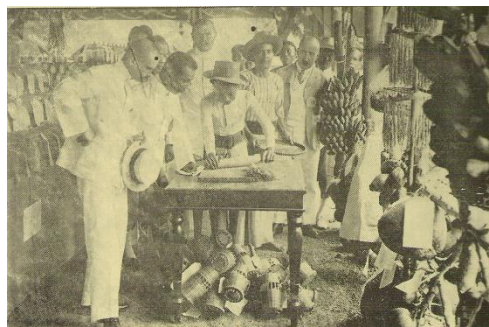
รัชกาลที่ ๕ เสด็จฯ ทรงเปิดงาน

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯมกุฎราชกุมาร
เสด็จฯ ทรงมอบรางวัล

พันธุ์ข้าวที่นำแสดงเข้ารับการประกวด

คณะกรรมการดำเนินการตรวจและประกวดพันธุ์ข้าว

เพชรบูรณ์ เป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งพืชพรรณธัญญาหาร ทั้งนี้เพราะ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มท้องกระทะ ล้อมรอบด้วยเทือกเขาด้านทิศเหนือ ตะวันออก และด้านตะวันตก ขนาบตัวเมืองไว้ทั้งสามด้าน มีแม่น้ำป่าสัก เป็นเสมือนเส้นเลือดใหญ่ ไหลหล่อเลี้ยงพื้นที่ของจังหวัด ตั้งแต่เหนือจดใต้ ในฤดูฝน และน้ำหลากพัดพาเอาแร่ธาตุอันอุดมสมบูรณ์ มาทับถมริมฝั่งแม่น้ำ ทำให้ดินดีอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูก เป็นอู่ข้าวอู่น้ำ ที่สำคัญแห่งหนึ่งของแผ่นดิน ทั้งในยามศึกสงคราม และคราวบ้านเมืองสงบร่มเย็น มาแต่ครั้งโบราณกาล

ในรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ประเทศไทยเปิดการค้าขาย กับชาวต่างชาติมากขึ้น สินค้าส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นสินค้าทางการเกษตร เครื่องเทศ และของป่า เพื่อส่งเสริมให้สินค้าของประเทศเจริญดี มีคุณภาพ ได้ราคาดียิ่งขึ้น และตรงตามความต้องการของตลาดโลก โดยพระองค์ท่าน ได้จัดให้มีการรวบรวมพันธุ์ข้าวจากมณฑลต่างๆ ทูลพระราชอาณัติ และให้กระทรวงเกษตรธิการ จัดประกวดพันธุ์ข้าวขึ้น มาตั้งแต่ปี รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ และขยายการจัดงานการประกวด ให้ไพศาลยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน

จนถึง พ.ศ. ๒๔๕๓ ทรงจัดให้มี “งานแสดงกสิกรรมและพาณิชยกรรม” และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดงาน เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๓ ณ วังเพ็ชรบูรณ์ กรุงเทพฯ ในงานนอกจากจะประกวดพันธุ์ข้าวต่างๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการประกวดพืชผล มูลผลาหารต่างๆ สิ่งของทั้งปวงอันเป็นสินค้าที่ทำขึ้นในประเทศไทย จนกระทั่งถึงสัตว์พาหนะ และสัตว์ต่างๆ ที่เป็นกำลังอันสำคัญของการเพาะปลูก และที่จะเป็นสินค้าจำหน่ายได้ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังทรงทำนุบำรุงเครื่องจักร เครื่องยนต์ต่างๆ ที่ต้องการใช้ในการกสิกรรม และหัตถกรรม มีเครื่องจักร เครื่องยนต์ และเครื่องจักรใช้ไฟฟ้าสำหรับไถนา นวดข้าว สีข้าว และวิดน้ำเข้านา เป็นต้น

ในการจัด “งานแสดงกสิกรรมและพาณิชยกรรม” ซึ่งเป็นที่ชุมนุมของพ่อค้าพาณิชย์ น้อยใหญ่ และอาณาประชาราษฎร นั้นมีทางติดต่อไปมาทั้งทางบก และทางน้ำ ราษฎรทั่วไปจะไปมาค้าขายถึงกัน และกันได้ ทั้งในและนอกพระมหานคร สามารถเดินทางในระหว่าง หัวเมือง มณฑลต่างๆ ได้โดยสะดวก และด้วยทรงตั้งพระราชหฤทัย จะชักนำปลุกใจ อาณาประชาราษฎร ให้ประกอบการเพาะปลูก และการค้าขายให้เจริญทันสมัยยิ่งขึ้น ด้วยการกสิกรรม และพาณิชยกรรม นั้น เป็นกำลังอันสำคัญของประเทศ

ในงานแสดงกสิกรรมฯ ในครั้งนั้นปรากฏหลักฐานว่า มณฑลเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็น ๑ ใน ๑๗ มณฑล ที่ส่งผลผลิตทางการกสิกรรม เข้าร่วมประกวดด้วย โดยเฉพาะพันธุ์ข้าว มณฑลเพชรบูรณ์ จัดส่งจำนวนมากถึง ๙๐ ราย กรรมการฝ่ายตัดสิน ได้ลงมือตรวจและพิจารณาพันธุ์ข้าว ซึ่งมีผู้นำมาแสดง เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๓ ตัดสินในวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๓

ผลการประกวดปรากฏว่า พันธุ์ข้าวจากมณฑลเพ็ชรบูรณ์ ได้รับการตัดสินให้ได้รับรางวัลในครั้งนั้นด้วย จาก ๑๗ มณฑล ได้รับรางวัลดังนี้ คือ พันธุ์ข้าวจังหวัดชัยภูมิ มณฑลกรุงเทพฯ คุณภาพเยี่ยมกว่ามณฑลอื่นๆ มณฑลนครราชสีมา เป็นที่ ๒ มณฑลอยุธยา ที่ ๓ มณฑลนครราชสีมา ที่ ๔ มณฑลปราจีนบุรี ที่ ๕ และ มณฑลเพ็ชรบูรณ์ ที่ ๖ และสำหรับผู้นำพันธุ์ข้าวประกวด และได้รับรางวัลของมณฑลเพ็ชรบูรณ์ มีดังนี้ คือ

๑. นายเย็น อำแดงนวน อำเภอไชยบาดาล ได้แสดงพันธุ์ข้าวชื่อนางพวงทอง(เข้าหนัก) เลขประจำ ๒๙/๑๓ ได้รับรางวัลเหรียญเงิน พร้อมทั้งประกาศนียบัตร กับเงินตรา ๑๒ บาท

๒. นายเปลี่ยน อำเภอเมือง ได้แสดงพันธุ์ข้าวชื่อเจ้าสร้อยพะยอม (เข้าหนัก) เลขประจำ ๒๖/๑๐ ได้รับรางวัลเหรียญทองแดง พร้อมทั้งประกาศนียบัตร กับเงินตรา ๘ บาท

๓. อำแดงทิม อำเภอวิเชียร ได้แสดงพันธุ์ข้าวชื่อนุมา (เข้าหนัก) เลขประจำ ๔๘/๑๓ ได้รับรางวัลเหรียญทองแดง พร้อมทั้งประกาศนียบัตร

๔. ขุนศุภมาตรา ได้แสดงพันธุ์ข้าวเหนียว ชื่อดอกพุด เลขประจำ ๖๔/๑๐๑ ได้รับรางวัลเหรียญเงิน พร้อมทั้งประกาศนียบัตร

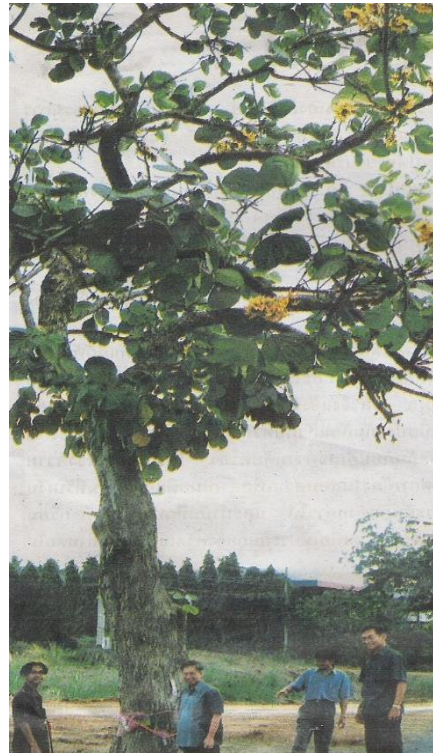
๕. ขุนศุภมาตรา ได้แสดงพันธุ์ข้าวเหนียว ชื่อดอกพุด เลขประจำ ๘๙/๑๓๒ ได้รับรางวัลเหรียญทองแดง พร้อมทั้งประกาศนียบัตร

วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๓ เวลา ๑๖ นาฬิกา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ มกุฎราชกุมาร นายกกิตติมศักดิ์ ได้เสด็จมายังสถานที่แสดงกลีกรรมแลพาณิชยการ ขึ้นประทับ ณ มุขด้านตะวันออก เพื่อพระราชทานรางวัล

(การเขียนคำสะกดการันต์ต่างๆ ผู้เขียน ได้คงคำเดิมตามหนังสือ กระทรวงเกษตรธิการ ร.ศ.๑๒๙จึงมีคำแตกต่างจากปัจจุบัน เช่น พันธุ์ข้าว และ เพ็ชรบูรณ์ เป็นต้น)

จากข้อมูลสารสนเทศที่ได้นำเสนอ จะเห็นได้ว่าพืชพรรณธัญญาหาร หรือผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษชาวเพชรบูรณ์ นั้น มีผลผลิตที่มีคุณภาพดี ส่งเข้าประกวด ได้รับรางวัลระดับประเทศมาแต่ครั้งโบราณ ไม่เพียงเฉพาะพันธุ์ข้าวเท่านั้น ยังมีพันธุ์ยาสูบที่มีชื่อเสียง แม้ปัจจุบันก็ยังเป็นจังหวัด ที่ปลูกข้าวโพด ส่งออกมากที่สุดในประเทศ และมีต้นพันธุ์มะขามหวาน ที่มีคุณภาพดีที่สุดของประเทศด้วย.....จึงเป็นความภาคภูมิใจของคนเพชรบูรณ์ ที่บรรพชนได้สั่งสมสิ่งที่ดีงามไว้ให้ สมควรที่เราลูกหลานชาวเพชรบูรณ์ จักได้สืบทอด แลดำรงรักษาตลอดจนพัฒนา ให้ดียิ่งขึ้น และยั่งยืนตลอดไป.

ทองกวาวดอกสีเหลืองทอง : บ้านดงขุย - เพชรบูรณ์
ต้นไม้หายากที่สุดในประเทศไทย

ฉบับนี้มาพูดคุยเปลี่ยนบรรยากาศกันบ้าง หลังจากที่เราแนะนำเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ทั้งของ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ของบ้านเมืองเพชรบูรณ์ บุคคลสำคัญของเมืองเพชรบูรณ์ หันเหมา เปลี่ยนเป็นเรื่องของธรรมชาติบ้าง แต่คงไม่ได้ชวนเที่ยว แต่จะนำไปพบกับ ของดีเมืองเพชรบูรณ์ ที่ บ้านเมืองอื่นๆ ไม่ค่อยจะมีกันบ้าง หรือ อย่างน้อยก็เป็นของที่หายาก

วันนี้จะพาท่านไปทำความรู้จักกับ “ต้นทองกวาว : ดอกสีเหลืองทอง” เกิดขึ้นอยู่ริมทางหลวง หมายเลข ๑๑๓ หรือ ถนนชนฐีระเวช (สายตะพานหิน – เพชรบูรณ์) หรือที่มีชื่อเรียกในสมัยสงครามโลก ครั้งที่ 2 เมื่อครั้งสร้างใหม่ ๆ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ตั้งชื่อถนนสายนี้ว่า “ถนนชนฐีระเวช” เขตเทศบาล ตำบลดงขุย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ต้นทองกวาว ต้นนี้ เป็นต้นไม้ที่เกิดขึ้นมา และมีผู้เคยพบเห็นแล้วว่า มีมาแล้วตั้งแต่เมื่อ ๕๐ - ๕๐ ปี มาแล้ว ตั้งแต่เกิดมาชาวบ้านก็เห็นต้นไม้นี้มีอยู่แล้ว ตั้งแต่บริเวณแห่งนี้ ยังเป็นป่าหนาทึบ มี ต้นไม้ขึ้นอยู่ อย่างหนาแน่น เดิมนั้น ชาวบ้านจะโค่นล้มเอาไปเผาถ่านหลายหน แต่ชาวบ้านแถบนั้นไม่

ยอมให้โคนล้ม เนื่องจากเห็นว่า เป็นต้นไม้ต้นดอกทองกวาว ที่แปลกกว่าต้นอื่นๆ ที่เวลาออกดอกแล้ว จะมีสีเหลืองทอง ที่มีสีของดอกไม้เหมือนต้นอื่นๆ ที่มักจะออกดอกเป็นสีแดง สีส้ม แดงออกส้ม

ลักษณะของต้นทองกวาว ต้นนี้ ลำต้นวัดรอบเส้นผ่าศูนย์กลางได้ ๒๐๐ เซนติเมตร มีความสูงประมาณ ๒๐ เมตร ลักษณะใบใหญ่เขียวกลม ลำต้นมีเปลือกหนา มีดอกสีเหลืองทอง ลักษณะของดอกจะออกเป็นช่อที่สวยงามมาก ผิดกับต้นทองกวาวอื่นๆ ที่ทั่วไปที่มักจะมีดอกสีแดงส้ม หรือสีแดง

ต้นทองกวาว โดยทั่วๆ ไปมักจะชอบขึ้น ในลักษณะภูมิประเทศที่ เป็นดินมีความชื้น ป่าไม้อุดมสมบูรณ์ และมักจะชอบขึ้นในดินลูกรัง

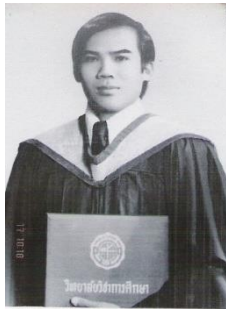
จากการพิสูจน์ ของนักวิชาการป่าไม้ ได้เข้ามาตรวจสอบ เพื่อศึกษาสายพันธุ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๕ พบว่า เป็นต้นไม้สายพันธุ์ ที่หาได้ยากที่สุดในประเทศไทย เท่าที่พบมามีอยู่เพียง ๕ ต้น เท่านั้นในขณะนี้ในเมืองไทย กล่าวคือ พบที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๒ ต้น จังหวัดหนองคาย จำนวน ๒ ต้น และเพิ่งค้นพบในจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นครั้งแรก เพียง จำนวน ๑ ต้น คือต้นนี้เท่านั้น

ปัจจุบันทางเทศบาลตำบลงิ้ว อำเภอชนแดน มีนโยบายจะขุดย้าย ต้นทองกวาว ดอกสีเหลืองทอง แห่งนี้ ไปปลูกบำรุงรักษาไว้ ในพื้นที่ของเทศบาลตำบลงิ้ว เพื่ออนุรักษ์เอาไว้ เป็นต้นไม้หวงห้าม เพื่อให้นักท่องเที่ยวมาชม ในอนาคตคาดว่าจะจัดเป็นประเพณี “วันดอกทองกวาวบาน” ให้เป็นงานประเพณีของท้องถิ่นต่อไป....ใครอยากชมของดีหายาก ของเพชรบูรณ์ ที่เป็นธรรมชาติๆ ก็น่าจะลองไปชมดู ตอนหน้าดอกไม้บาน ที่เทศบาลงิ้ว... เมืองเพชรบูรณ์บ้านเรา /?.

(๘๖)

ผีตาโม่

ภูมิปัญญา “ปราชญ์ท้องถิ่น” ชาวไทหล่ม

หลายท่านคงมีความคุ้นเคยกับ “ผีตาโชน” ของชาวอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ซึ่งเป็นจังหวัดใกล้เคียง ที่อยู่ทางทิศเหนือ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ แต่ก็มีน้อยคนนัก ที่จะรู้ว่า อำเภอลหล่มเก่า ของเราก็เป็นต้นกำเนิดของ “ผีตาโม่” ที่มีมานานแล้วแต่ครั้งโบราณ แต่เพิ่งมีการส่งเสริมรณรงค์เผยแพร่ และได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยนายประทุม ชัยโสม คุณครู โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ มานี้เอง

ผีตาโม่ เป็นขบวนแห่ที่จัดขึ้น ผู้คนแต่งกายให้มีรูปร่างคล้ายผี แห่แหนไปตามถนนหนทาง ในงานเทศกาลงานประเพณีท้องถิ่น ของชาวไทหล่ม โดยเฉพาะงานบุญ ของวัดในหมู่บ้าน ผีตาโม่ เป็นความเชื่อของคนไทหล่ม ในสมัยโบราณ ที่มีประวัติมายาวนาน ของผู้คนในท้องถิ่น อำเภอลหล่มเก่า ที่อยู่ตามชนบท แม้แต่ในปัจจุบัน ก็ยังมีคนเฒ่าถึง และจำได้ว่าในอดีตสมัยยังเป็นเด็ก จะเคยถูกผู้ใหญ่หลอกอยู่เสมอ ในขณะที่ดื้อ ซุกซน หรือร้องไห้ ผู้ใหญ่มักจะขู่ต่างๆ นานา แต่เด็กก็ยังไม่หยุดร้องไห้ แต่พอเอ่ยปากด้วยคำว่า “**เดี๋ยวเอะผีตาโม่จะมากินไส้ละ**” พร้อมทั้งแสดงกิริยาท่าทาง ให้น่ากลัว ตื่นเต้น เด็กจะหยุดร้องไห้ทันที ทั้งๆ ที่ไม่รู้ว่า ผีตาโม่ นั้นมีรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร แต่วิธีการนี้ ก็ใช้ได้ผล ถึงแม้เป็นผู้ใหญ่แล้ว หลายๆ คนก็ยังฝังใจ นึกๆ กลัว ผีตาโม่ อยู่จนถึงทุกวันนี้

จากพฤติกรรมต่างๆ พอจะประมวลได้ว่า ผีตาโม่ จินตนาการว่า น่าจะเป็นลักษณะที่น่ากลัว ตาโต แดงกล้า ปากกว้างเท่ากระดิ่ง ฟันขาว มีลิ้นยาว ห้อยลงมาคล้ายๆ เป็ด จมูกกลมใหญ่คล้าย

กระบวยตักน้ำ มีหูยาวคล้ายเขาควาง มีตุ้มหูห้อย 2 ข้าง คล้ายกระซอนตักปลาร้า ใส่เสื้อผ้าชุดดำ มีผ้าแดงคาดเอว มือ เท้าใหญ่ ถืออาวุธ พงโตใหญ่อุ้ยอ้าย ชอบกินมนุษย์เป็นอาหาร โดยเฉพาะเด็กๆ ซึ่ออนเอาแต่ใจ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ผีตาโม่ ก็ยังเป็นผีที่มีคุณธรรม ประจำใจอยู่บ้าง คือคอยปราบปราม แต่พวกมนุษย์ ที่มีแต่ความโลภ ความโกรธ เอาแต่ใจตนเองเป็นใหญ่ เป็นผี ที่คอยสิงสถิตอยู่ตามบ้านเรือน ป่าเขาลำเนาไพร ถ้าไม่มีใครเรียกร้อง ให้มาช่วยก็จะไม่มา

ดังนั้น เมื่อใกล้ถึงงานเทศกาลประเพณีท้องถิ่น ชาวบ้านก็จะออกมาช่วยกันจัดตกแต่ง เครื่องแต่งกาย ผีตาโม่ ให้มีจำนวนพอเพียง ที่จะเข้าร่วมขบวนแห่ในงาน โดยใช้อุปกรณ์ในท้องถิ่นที่มีอยู่ โดยอุปกรณ์ที่สำคัญๆ เช่น หวดหนึ่งข้าวทาสี ๑ ใบ คว่ำลงครอบศีรษะ (แตกต่างจากผีตาโชนที่หวดหนึ่งข้าวจะหงายขึ้น) กระบวยตักน้ำ ๑ ใบ ทำจุก กระซอนตักปลาร้า ๒ อัน ทำหู ๒ ข้าง นอกนั้นก็จัดหาประดับประดา ให้รูปร่างหน้าตาน่ากลัวเข้าไว้ จะเป็นการดี การใช้สรีระบาย ก็ใช้โทนสีร้อน หรือสีเย็น ได้ตามความเหมาะสม

ในปัจจุบัน ก็พอมืออยู่บ้าง ที่สถานศึกษาในอำเภอหล่มเก่า จัดให้มีการสืบทอดการละเล่น ผีตาโม่ เคยจำได้ว่าครั้งหนึ่ง เมื่อไม่นานมานี้ ถ้าจำไม่ผิดก็คงจะเป็น โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม เคยนำไปแสดงในงาน ชุมชนมยุรกาชาดระดับประเทศ และหรือ งานชุมมยุรกาชาดเอเชีย - แปซิฟิก ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นที่ฮือฮาทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ที่มาชมชม ขอให้เราแสดงให้ดู และร่วมแต่งกาย ผีตาโม่ ออกเดินทำทางต่างๆ อย่างสนุกสนานมากทีเดียว

แม้แต่ข้าพเจ้าเอง ก็ยังอดตื่นตันใจไม่ได้ ที่เห็นภาพสมาชิกยุวกาชาด และผู้บังคับบัญชายุวกาชาดชาวต่างประเทศ มีความสนใจสนทนากับ ผีตาโม่ เพื่อถ่ายภาพร่วมกับคณะของเรา จากเพชรบูรณ์ ไว้เป็นที่ระลึก

ขบวนแห่การละเล่น ผีตาโม่ ของชาวไทยหล่ม จึงนับได้ว่าเป็นวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน ที่หาดูได้ยาก และหลงเหลืออยู่น้อยเต็มที ในสังคมปัจจุบัน ที่เราถูกหลามชาวไทยหล่มทุกๆ คน ควรจะได้ช่วยกันอนุรักษ์ และสืบทอดเจตนารมณ์ ของบรรพบุรุษ ที่ได้สั่งสมมายาวนาน ดังเช่นที่ คุณครูประทุม ชัยโถม ท่านได้พยายามสืบทอดมาแล้วระยะหนึ่ง จวบจนท่านได้เสียชีวิตลง...น่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในหลายๆ ทางเลือก ที่จะสืบทอดให้คงอยู่ นั่นก็อาจจะนำเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอน ของหลักสูตรสถานศึกษา ในสาระการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่น เทศบาลหรือ อบต.ส่งเสริมการละเล่นในเทศกาลของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ฯลฯ.

ท้ายที่สุดนี้ ข้าพเจ้าผู้เขียน ขอคารวะแด่ดวงวิญญาณของ คุณครูประทุม ชัยโถม ซึ่งเป็นชาวบ้านโหวะเหนือ อำเภอหล่มเก่า แม้ท่านจะจากพวกเราไปด้วยอายุยังน้อย (เกิด พ.ศ.๒๔๘๖ สมรสกับคุณครูสุมาลี ร.ร.อนุบาลหล่มเก่า มีบุตร ๓ คน) แต่ผลงานของท่านที่ ได้รังสรรค์ไว้ให้แก่พวกเรา นั้นมีค่ามากมายมหาศาลนัก และขอยกย่องท่านเป็น “ปราชญ์ท้องถิ่น : ชาวไทยหล่ม-เพชรบูรณ์” ด้วยความภาคภูมิใจ มา ณ ที่นี้.

(๘๗)

หลวงพ่อทบ ธมฺมปญฺโญ

ปลุกเสก "พระรอด"

วัดพระสิงห์ : เชียงใหม่

พ.ศ. ๒๔๙๖

หลวงพ่อทบ ย่อมเป็นที่ทราบกันดี ในหมู่พุทธศาสนิกชน ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดใกล้เคียง และเป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศ มาตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน นัยว่า พระเครื่องของ หลวงพ่อทบ มี ประสพการณ์ ดังไปไกลถึงต่างประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ลูกศิษย์ลูกหา ทั้งไทย และเทศนิยม เสาะหาพระเครื่องและวัตถุมงคลของ หลวงพ่อทบ ไว้สักการบูชาไม่เพียงแต่เฉพาะ พระเครื่องที่เป็น

ตัวแทนของ หลวงพ่อทบ เท่านั้น แต่พระเครื่องที่หลวงพ่อทบ ได้เข้าร่วมพิธีปลุกเสก ก็เป็นที่นิยมเสาะหาของนักเลงพระ และประชาชนทั่วไป

พระเครื่องที่หลวงพ่อทบ ปลุกเสก และเป็นที่นิยมกันมาก รุ่นหนึ่ง คือ พระรอดวัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๔๙๖ จนถึงปัจจุบันก็เป็นเวลากว่า ๕๘ ปี มาแล้ว(๒๕๕๔)เพราะเป็นพิธีสร้างและปลุกเสก โดยพระเกจิที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ล้านนา

วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร ตั้งอยู่ ณ ถนนสิงหราช ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตามฐานะเป็นพระอารามหลวง ชั้นเอก ผู้สร้างวัด คือ พระเจ้าผายู (พ.ศ. ๑๘๘๘)

พระรอด วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ ถือกำเนิด เพื่อหาทุนสร้างพุทธสถานเชียงใหม่ ซึ่งวางศิลาฤกษ์ ที่วัดอุปัคต เชียงสะพานนรรัตน์ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ เวลา ๑๑.๔๕ น. มีพระศรีสังฆะ ญาณเถร(ประหยัด ปัญญาโร) เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ ประธานฝ่ายฆราวาส คือ พลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ ส่วนแม่บ้านดำเนินการ คือ พันตำรวจเอก (พิเศษ) ศิริ ศขศิริวัณ ขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็น ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีพระเกจิอาจารย์ ที่เข้าร่วมพิธีนั่งปรกปลุกเสกทั้งสิ้น ๒๘ รูป ล้วนแต่เป็นผู้ทรงคุณค่าอย่างเต็มเปี่ยม ที่น่าเอ่ยถึงมากๆ คือ พระเดชพระคุณหลวงพ่อสด วัดปากน้ำภาษีเจริญ หลวงพ่อทบ จังหวัดเพชรบูรณ์ หลวงพ่อรุ่ง วัดท่ากระบือ เป็นต้น

พระรอดวัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ. ๒๔๙๖ จัดสร้างขึ้น จำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์ มีทั้งหมด ๑๑ พิมพ์ ด้วยกัน สีขององค์พระ มีหลายสี ที่พบกันมากได้แก่ เนื้อสีเขียว สีแดง เนื้อพิกุล ที่พบน้อย คือ เนื้อสีเทา เนื้อสีขาว และ เนื้อสีดำ ที่ว่ามี ๑๑ พิมพ์ ๑๑ สี นั้น อาจเข้าใจกันคลาดเคลื่อนเล็กน้อย ที่ว่ามี ๑๑ พิมพ์ นั้นถูกต้อง แต่ ๑๑ สี ของพระรอด วัดพระสิงห์ นั้น พระรอดนี้ทำมาจากเนื้อดิน ซึ่งจะทำให้ เนื้อพระแกร่งขึ้น ต้องนำไปเผาผ่านความร้อน โดยการอบ หรือ การเผา เหมือนกับอิฐ หรือ เซรามิค ซึ่งแน่นอน ต้องมีการนำพระจำนวนมาก เข้าเตาเผา เพราะมีจำนวนมากถึง ๘๔,๐๐๐ องค์

ดังนั้น ความร้อนจากการเผา จึงไม่สามารถสัมผัสกับองค์พระ ได้ครบทุกองค์ สำหรับองค์ที่ใกล้กับไฟ หรือ สัมผัสกับความร้อนมากที่สุด จะมีสีดำ และ สีเขียว และหดเล็กเพราะสูญเสียความชุ่มชื้นหรือน้ำที่มีอยู่ในตัวดิน บางองค์เกิดหมัดไฟเป็นเม็ดเล็กๆ แตกกระจาย ตามองค์พระ บริเวณต่างๆ คล้ายอิฐกุยฮั้ว ซึ่งเกิดจากการทำปฏิกิริยาของธาตุบางอย่าง ในเนื้อดิน กับ ความร้อน ส่วนองค์ที่อยู่ตรงกลางๆ ซึ่งไม่ผ่าน หรือ ผ่านความร้อนน้อย ก็จะมีสีดินธรรมชาติ และขนาดโตกว่าองค์สีดำ และ สีเขียว เพราะไม่เกิดการหดตัวมากนัก โดยไล่ไปตามสีน้ำตาล สีแดง สีเทา สีเหลือง สีพิกุล สีขาว แต่ก็ไม่เสมอไป ขึ้นอยู่กับว่าเป็นพิมพ์ใด

สีของพระ จึงไม่อาจกำหนดได้ตอนกดพิมพ์พระ แต่จะมาคัดแยกสีพระ กันตอนกรรมวิธีสร้างพระเสร็จสมบูรณ์แล้ว โดยมีการแยกตามโทนสี จากเข้มไปก่อน ไปอ่อนขึ้น อาจจะมีโทนสีมากกว่า หรือ

น้อยกว่า ๑๑ สี ก็ได้ และราคานั้น ก็ได้แยกตามสี แต่ให้เข้าบูชาในราคาเดียวกัน แต่พระสมบุรณ์จริงๆ มีไม่ถึง ๘๔,๐๐๐ องค์ เพราะบางองค์แตกหักชำรุด สภาพการใช้ไม่ได้ พระรอด บางส่วนยังถูกนำไปเข้าพิธีปลุกเสกที่ วัดสุทัศน์ กรุงเทพฯ ให้บูชา กลายเป็น พระรอด วัดสุทัศน์ฯ ไปก็มี บางส่วนหลวงพ่อกิม เกจิสมัยนั้น ก็นำมาปลุกเสกเดี่ยว มอบให้ลูกศิษย์ ก็มี

นับว่า พระรอด วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๔๙๖ จัดสร้างขึ้น เพื่อใช้แทน พระรอดวัดมหาวัน ลำพูน ตั้งแต่สมัยนั้นแล้ว เพราะพระรอด วัดมหาวัน อายุนับพันปี นับวันจะหายากมากขึ้น กล่าวกันว่าหาหา พระรอด มหาวัน ไม่ได้ก็หา พระรอด วัดพระสิงห์ แทนแต่พุทธคุณ นับว่าเหมือนกัน เพราะเจตนาการสร้างดี และวัสดุที่นำมาสร้างพระนั้น ใช้ดินบริเวณทิศเหนือของ วัดพระคง จังหวัดลำพูน ซึ่งเชื่อกันว่า พระรอด มหาวัน ในสมัยจามเทวีวงศ์ ก็ได้ใช้ดินตรงบริเวณดังกล่าว ดินทั้งหมดที่ได้มานั้น ได้นำไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณ ละลายดินด้วยน้ำพระพุทธรมณต์ พุทธาภิเศก น้ำมนต์พระคาถาแสน น้ำมนต์ร้อยที่ และกรองด้วยผ้าขาวสะอาด เอาแต่ผงละเอียดอ่อน ซึ่งมีลักษณะเหมือนแป้ง แล้วนำมาผสมกับผงธาตุ พระรอด พระคง พระเป็ม และผงอิทธิเจ ของคณาจารย์รุ่นเก่า

การที่พระมหาเถระผู้ใหญ่ ในวงการพุทธศาสนาจักร และบุคคลฝ่ายปกครองของชาติ ได้อาราธนา หลวงพ่อทบ ธมฺมปญฺโญ เข้าร่วมพิธีปลุกเสก ในระดับประเทศหลายครั้งหลายครา แม้ว่าหลวงพ่อทบ ท่านจะเป็นเพียงพระสงฆ์ ในส่วนภูมิภาคเท่านั้น ก็ย่อมเป็นที่ประจักษ์ ในความเป็นพระอริยสงฆ์ ของหลวงพ่อทบ และเป็นเกียรติยศ แก่ศาสนิกชนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยส่วนหนึ่ง

ดังตัวอย่างในบทความนี้ ที่ท่านพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ ได้อาราธนาหลวงพ่อทบ ปลุกเสก พระรอด วัดพระสิงห์ เชียงใหม่ ในครั้งกระโน้น และ หลวงพ่อทบ ยังได้ เห็นนิมิต เจกเช่นเกจิต่างๆ จำนวน ๒๔ รูป ในพิธีสวดพระปริตร และบริกรรมปลุกเสก ด้วยยอดคาถาแห่งสูตรต่างๆ เป็นเวลา ๓ วัน ๓ คืน เวลา ๐๓.๕๐ น. ซึ่ง หลวงพ่อทบ นิมิต ว่า พระรอด รุ่นนี้ดีมาก มีคงกระพันชาตรีด้วย

ชีวประวัติหลวงพ่อทบ

เกิดเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2424 ณ บ้านยางหัวลม เมืองเพชรบูรณ์ บรรพชาตั้งแต่สามเณร ณ วัดช้างเผือก และอุปสมบท ในร่มกาสาวพัสตร์ มาโดยตลอด จำวัด และ สร้างวัดหลายแห่ง ขณะที่มีชื่อเสียงระยะแรก ท่านเป็นเจ้าอาวาส วัดสว่างอรุณ (วัดโน) บ้านชนแดน ตำบลชนแดน อำเภอชนแดน

ต่อมา สร้างวัดใหม่ ณ วัดพระพุทธบาทเขาน้อย บ้านชนแดน ตำบลชนแดน อำเภอชนแดน วาระสุดท้าย ท่านมรณภาพที่วัดเก่า ที่อาจารย์ของท่าน เคยสั่งเสียไว้ว่า ให้มาพัฒนาวัดช้างเผือก นี้

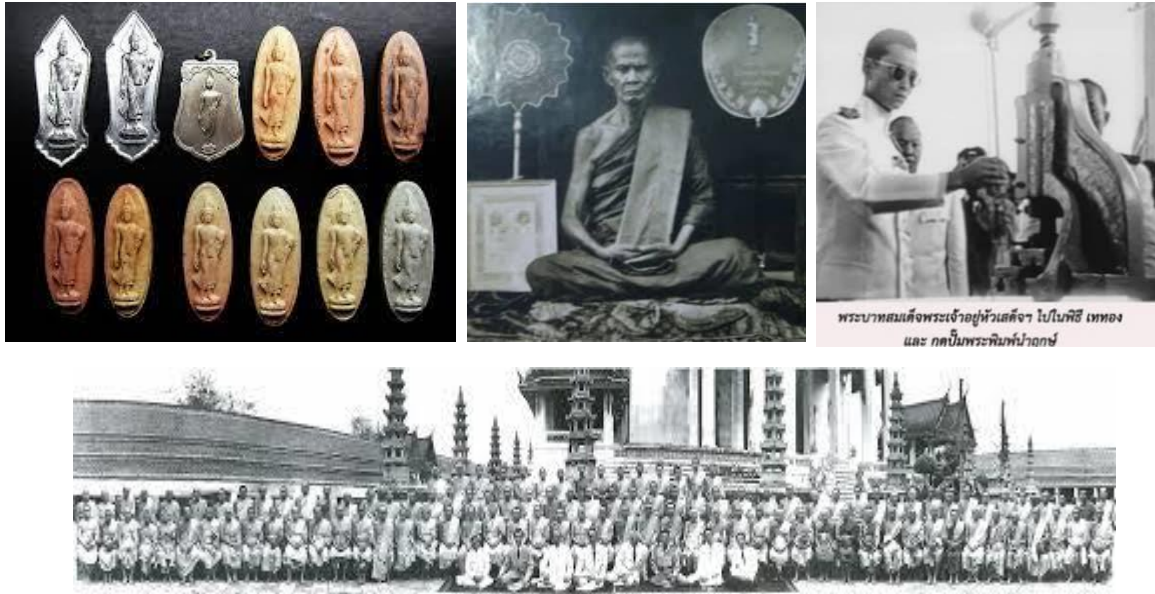
ขณะนั้นเป็นวัดร้างแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ (บางแห่งบอกว่าหลวงพ่อดำตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ หรือ อาจจะ
เที่ยวไปเที่ยวมา) และท่านมรณภาพ ณ พระวัดช้างเผือก เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

การนำเสนอบทความเรื่อง หลวงพ่อบุญ ปลูกเสก พระรอด วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ นี้ก็
เพื่อเป็นการสดุดีเกียรติคุณ ของพระเดชพระคุณ หลวงพ่อบุญ ให้ปรากฏแพร่หลายด้วยยังอาจจะมีบาง
ท่าน ไม่ใคร่ได้รับทราบข้อมูลมาก่อน และเรื่องนี้ยังไม่ค่อยมีการเผยแพร่ ในท้องถิ่นบ้านเราของจังหวัด
เพชรบูรณ์ เท่าที่ควร ส่วนใหญ่ถ้าหากมีเรื่องเขียน หรือมีหนังสือเกี่ยวกับหลวงพ่อบุญ ส่วนใหญ่จะเป็น
ชีวประวัติของหลวงพ่อบุญ พระเครื่องพระพิมพ์ เหรียญ รูปหล่อ ผ้ายันต์ รูปภาพ ความศักดิ์สิทธิ์ ของ
หลวงพ่อบุญ ซึ่งเกียรติคุณด้านการทำคุณประโยชน์ ให้แก่ประเทศชาติศาสนา ส่วนใหญ่ในภาพรวม
นานับประการ ด้านพระพุทธศาสนา ได้แก่ หลวงพ่อบุญ ได้รับการนิมนต์ ให้ร่วมพิธีปลูกเสก วัดมุงคล
เพื่อหารายได้ จัดสร้างศาสนสถาน เช่น หลวงพ่อบุญ ปลูกเสกพระเครื่องพุทธชินราชอินโดจีน วัดสุทัศน์
พ.ศ. ๒๔๘๕ พระรอด วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๔๙๖ พระเครื่อง ๒๕ พุทธศตวรรษ พ.ศ.
๒๕๐๐ พระกริ่งสมเด็จพระนเรศวร พระกริ่งเมืองงาย จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๒ พระพิมพ์นางพญา
วัดนางพญา จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ. ๒๕๑๔ ยังปรากฏให้ได้รับรู้ นับว่าอย่างน้อยมาก จนแทบจะไม่มีปรากฏ
ให้เห็นเท่าที่ควรที่จะเป็น

ขอขอบพระคุณเจ้าของบทความ วารสารต่างๆ ที่ได้พยายามนำเสนอเกียรติคุณของ หลวงพ่อบุญ
ที่ผู้เขียนได้นำข้อความบางส่วนบางตอน มาใช้อ้างอิงในข้อมูล การเรียบเรียง โดยเจตนาเพื่อเผยแพร่
ไม่ได้มีเรื่องของการค้า เป็นทรัพย์สินเงินทองแต่อย่างใดไม่.

(๘๘)

“หลวงพ่อบ : อริยสงฆ์เพชรบูรณ์” ปลุกเสก
“ในหลวง” ทรงกดพิมพ์
พระเครื่องกิ่งพุทธกาล : ๒๕ พุทธศตวรรษ

เมื่อปี พุทธศักราช ๒๕๐๐ นับเป็นปีมหามงคลยิ่งใหญ่ของชาวลูกโลก ที่นับถือพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งเราถือว่าเป็นปีกิ่งพุทธกาล ที่พุทธศาสนาของเราดำรงตั้งมั่นอยู่ในโลก และประเทศไทย มาจนถึง ๒๕ พุทธศตวรรษ(หนึ่งศตวรรษเท่ากับ ๑๐๐ ปี) หรือ ๒,๕๐๐ ปี มีการเฉลิมฉลอง โดยรัฐบาล ให้มีการจัดสร้างพระเครื่องพระพิมพ์ เพื่อเป็นการสร้างบุญกุศล สืบพระพุทธศาสนาให้ครบ ๕,๐๐๐ ปี ตามพุทธประวัติ ที่เราชาวพุทธได้ทราบกันดี มาแต่ครั้งโบราณกาลก่อนนั้น

งานเฉลิมฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ กำหนดให้เริ่มงานตั้งแต่วันที่ ๑๒ – ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ณ บริเวณท้องสนามหลวง มีงานเฉลิมฉลองทั้ง ๗ วัน ๗ คืน ซึ่งนับได้ว่างานอันสำคัญและยิ่งใหญ่ของประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ โดยได้ออกพระราชบัญญัติฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ประชาชนได้ทราบ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงศ วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นองค์ประธานฝ่ายสงฆ์ จอมพล ป. พิบูลย์สงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นประธานฝ่ายฆราวาส

กิจกรรมที่สำคัญ ในการเฉลิมฉลอง มีการเชิญชวนชาวไทยผู้มีจิตศรัทธา อุทิศสมทบ จำนวน ๒,๕๐๐ รูป และมีการถวายอาหารแก่พระภิกษุสงฆ์ทั่วๆ ไป เป็นเวลา ๓ วัน ในวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ซึ่งตรงกับวันวิสาขบูชา ทางราชการได้ให้วัดทุกๆ วัด ทั่วประเทศ ย่างมือตักถวญ พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์

พร้อมกันทั่วประเทศ เวลา ๐๖.๐๐ น. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นิมนต์พระเถระให้
สมาทานศีล ๘ เนื่องในสมัยกึ่งพุทธกาล ตอนเย็นมีการเวียนเทียน ของพุทธศาสนิกชนทั่วประเทศ ทาง
ราชการ ได้อภัยโทษแก่นักโทษทั่วประเทศ งดเว้นการฆ่าสัตว์ และงดจำหน่ายสุรา และสิ่งเรื้องมณทั่ว
ประเทศ

กิจกรรมหนึ่งที่สำคัญ คือการจัดให้มีการสร้าง และปลุกเสกพระพุทธรูปบูชา และพระพิมพ์ ๒๕
พุทธศตวรรษ เพื่อให้ประชาชนได้มีไว้บูชา และการจัดหาทุนก่อสร้างพุทธมณฑล และถาวรวัตถุ ณ
ตำบลศาลายา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในพื้นที่ ๒,๕๐๐ ไร่ สำหรับพระพุทธรูป พระเครื่อง
พระพิมพ์ นั้นเป็นพระพุทธรูปปางลีลา ออกแบบสร้างโดย อาจารย์ศิลป พีระศรี มีทั้งชนิดหล่อจาก
โลหะเนื้อทองคำ ทองเหลือง ชินเงิน และพระเนื้อผง ดินผสมเกสรดอกไม้ ๑๐๘ อย่าง ดินจากหน้าพระ
อุโบสถ จากพระอารามทั่วราชอาณาจักร ผงพุทธาคม และพระผงของเกจิอาจารย์ต่างๆ ที่ได้สร้างไว้แต่
โบราณกาล อันได้ส่งอุทิศมาให้ผสมรวมเป็นผงในครั้งนี้ด้วย มากมายหลายแห่ง จำนวนพระพิมพ์ที่สร้าง
ครั้งนั้น รวมทั้งสิ้น ๔,๘๔๒,๕๐๐ องค์ จำแนกเป็น พระเนื้อชิน ๒,๔๒๑,๒๕๐ องค์ พระผง(ดิน)
๒,๔๒๑,๒๕๐ องค์

การสร้าง ปลุกเสกพระพุทธรูปและพระพิมพ์ ได้ลงมือทำพิธีปลุกเสกสรรพสิ่งของตลอด ๓ วัน ๓
คืน ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ เวลา ๑๖.๓๐ น. ที่ในพระอุโบสถ วัดสุทัศนเทพวรารามราช
วรมหาวิหาร พระคณาจารย์ปลุกเสก จำนวน ๑๐๘ รูป ได้อาราธนามาจากจังหวัดต่างๆ ทั่ว
ราชอาณาจักร(ขณะนั้นประเทศไทยมี ๗๑ จังหวัด) วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินมายังวัด ทรงเททองหล่อพระพุทธรูปบูชา และทรงกดพิมพ์พระพิมพ์
ชนิดผง(ดิน) ๓๐ องค์เป็นปฐมฤกษ์ พระสงฆ์ ๒๕ รูป เจริญพุทธมนต์ และคณาจารย์ ๑๐๘ รูป เข้า
ในพิธีมณฑล นั่งปรกปลุกเสกสรรพสิ่งของ บรรจุพุทธาคมต่อไปตลอดคืน

ความอัศจรรย์ ในพิธีนั่งปรกปลุกเสก ณ วัดสุทัศนเทพวรารามวรมหาวิหาร เมื่อวันที่ ๑๐
กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ นั้น ปรากฏว่าในบาหลอม มีตะกั่วติดกับแผ่นเงินลงยันต์ อย่างละ ๒ - ๓ ชิ้น
ที่ไม่ละลาย จึงนำมาเก็บไว้ ยังความพิศมัยแก่บรรดาพระคณาจารย์ และผู้ที่พบเห็นเป็นอย่างมาก วันที่ ๑๑
ขณะที่พระคณาจารย์กำลังกระทำภักติก้อยู่ ปรากฏว่าฝนได้ตกลงมาอย่างมากมาย ตอนกลางคืนวันนั้น
ปรากฏว่าอากาศหนาวเย็นมาก บรรดาพระคณาจารย์ และประชาชนที่ไปร่วมงานต่างพากันรู้สึกว้า พิธีการ
สร้างพระพิมพ์พระเครื่องในคราวนั้น เป็นศุภนิมิตมงคลอันดียิ่ง พระคณาจารย์หลายท่านได้กล่าวว่าพิธี
การสร้างพระพิมพ์พระเครื่องในครั้งนี้ เป็นมิ่งมงคลอันใหญ่ยิ่ง ท่านผู้รู้ในทางไสยศาสตร์หลายท่านได้
กล่าวว่า เห็นจะไม่มีพิธีไหนทำได้เสมอเหมือนในครั้งนี้อีก และได้้นำพระพิมพ์ทั้งหมด ไปทำพิธีพุทธา
ภิเษก อีกครั้งหนึ่งในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม(วัดพระแก้ว) และต่อมาได้นำไปให้ประชาชนที่สั่งจองได้เข้า
บูชาทั่วราชอาณาจักร ตามที่ทางราชการได้ทำแผ่นปลิวประชาสัมพันธ์ให้ทราบ โดยผู้มีเจตนาร่วมบุญ
กุศลครั้งนั้น คนละ ๑๐ บาท จะได้รับพระเนื้อชิน หรือเนื้อดิน ๑ องค์ นอกจากนี้ยังได้จัดสร้างพระพุท

ทองเหลืองรูปปางลีลา ขนาดสูง ๗๐ ซม.ฐานสูง ๗ ซม. รวมความสูงทั้งหมด ๗๗ ซม. ให้กับจังหวัด
ต่างๆ ๗๑ จังหวัด และ ๕๐๐ อำเภอ/กิ่งอำเภอทั่วราชอาณาจักร

พระคณาจารย์ จำนวน ๑๐๘ รูป ที่ได้รับการอาราธนา ไปทำการนั่งปรกปลุกเสกในครั้งนั้น ๑
ใน ๑๐๘ รูป ก็มีพระอริยสงฆ์ ของเมืองเพชรบูรณ์ ที่สำคัญ ๑ รูปในขณะนั้น และจะขอนำเกียรติคุณ
ของท่านนำมากล่าวในที่นี้ คือ หลวงพ่อทบ หรือพระครูวิจิตรพัทธาจารย์ พระสงฆ์ผู้มีความศักดิ์สิทธิ์ใน
ด้านต่างๆ ทราบว่าในขณะนั้นหลวงพ่อยังได้สร้างวัดสว่างอรุณ (วัดโน) ก่อนที่ท่านจะมาสร้างวัดพระ
พุทธบาทเขาน้อยชนแดน(วัดนอก)

ความอัศจรรย์ ในขณะที่ทำพิธีที่วัดสุทัศนเทพวรารามมหารวิหาร คือตะกรุด และแผ่นเงิน ไม่
ละลายนั้น หนึ่งในนั้นก็เป็นที่ตะกุด ของหลวงพ่อบท เมืองเพชรบูรณ์ เพราะท่านไม่ได้นำเอาแผ่นเงินแผ่น
ทองไปด้วย จึงได้มอบตะกุดที่นำติดตัวไป จำนวน ๓ ดอก ให้กับเจ้าหน้าที่ไปใส่ในบา้หลอมนั้น และ
นอกจากนั้น ยังทราบว่าช่างภาพเมื่อนำฟิล์มถ่ายภาพไปล้าง กลับไม่มีรูปของหลวงพ่อบท ทราบว่าไม่ได้
ขออนุญาตถ่ายภาพจึงไม่ติด ทำให้ชื่อเสียงของท่านโด่งดังมาก ในความศักดิ์สิทธิ์ และอภินิหารย์

หลักฐานที่ยืนยันว่า หลวงพ่อบท ได้ร่วมพิธีปลุกเสก คือ ภาพพัทธรองตราสัญลักษณ์ พิธีที่
ช่างภาพได้ถ่ายภาพของ หลวงพ่อบท ไว้ นอกจากนี้ก็ยังมีกล่องพระเครื่องชนิดพิมพ์พิเศษสำหรับถวาย
พระคณาจารย์ปลุกเสก ๑๐๘ รูป (ไม่ทราบว่าขณะนี้ลูกศิษย์ท่านใดได้รับและเก็บไว้) ภาพถ่ายของทาง
วัดสุทัศน์ฯ และบันทึกของนักวิชาการด้านพระเครื่อง ของสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่จารึกและรวบรวมไว้

ข้อมูลเพิ่มเติม

หลวงพ่อบท ธมฺมปญฺโญ เกิดเมื่อวันศุกร์ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๔ ปีมะเส็ง ตรงกับวันที่ ๓
มีนาคม พ.ศ. ๒๔๒๔ ณ บ้านยางหัวลม ตำบลนายม เมืองเพชรบูรณ์ บรรพชาเป็นสามเณร เมื่ออายุ
๑๖ ปี อายุ ๒๑ ปี อุปสมบทที่วัดเกาะแก้ว บ้านนายม และมาจำพรรษาอยู่ที่อำเภอชนแดน ก่อนที่ท่าน
จะได้กลับไปบูรณะวัดช้างเผือก ในวัยชรา ซึ่งเป็นวัดของพระอาจารย์สี่พระอาจารย์ของท่าน และหลวง
พ่อบทมรณภาพ ณ วัดช้างเผือก เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ สิริรวมอายุได้ ๙๕ ปี ปัจจุบัน
สรีระของหลวงพ่อบท ยังประดิษฐานอยู่ในโรงแก้ว ณ วัดช้างเผือก ตำบลวังชมภู อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

การนำบทความนี้เสนอต่อสาธารณะชน เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณ ของหลวงพ่อบท ที่พวก
เราชาวเพชรบูรณ์ และต่างจังหวัดทั่วประเทศ เคารพนับถือ ให้ได้ทราบเกียรติคุณของหลวงพ่อบท อีกด้าน
หนึ่ง ซึ่งคนรุ่นหลังอาจจะยังไม่ได้รับทราบ ในส่วนนี้ ซึ่งมีไม่มากนักที่พระคณาจารย์ของเมืองต่างๆ จะ
ได้รับเกียรตินี้ ในระดับประเทศ นับได้ว่าเป็นบุญกุศล ของชาวเพชรบูรณ์ ที่ได้รับอานิสงส์ด้วยทุกๆ คน
ในวัตรปฏิบัติของหลวงพ่อบท ที่ได้สั่งสมไว้เป็นเนืองนิตย์ ของลูกหลานชาวเพชรบูรณ์ นอกเหนือจาก
การที่เรามักจะคุ้นกันก็แต่เพียงคำเล่าลือถึงความศักดิ์สิทธิ์ ทั้งจากตัวตนของหลวงพ่อบท และพระเครื่องพระ
พิมพ์และเครื่องรางของขลัง ของหลวงพ่อบท เท่านั้น..กราบนมัสการต่อดวงวิญญาณของหลวงพ่อบท..

หากข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนด้วยประการใดๆ ขอจงโปรดอภัยแก่ลูกหลานด้วยเทอญ...ขอกราบนมัสการ
ด้วยความเคารพและเทิดทูนยิ่ง.

(๘๙)

หลวงปู่ จันทรา
อริยสงฆ์
พบชุมชนรักได้พิภพเมืองเพชรบูรณ์

ในปี พ.ศ. 2553 ผู้เขียน มีโอกาสได้อ่านหนังสือธรรมะพนจร ของหลวงปู่จันทรา ถาวโร เจ้า
อาวาสวัดป่าเขาน้อย อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร โดยบังเอิญ ขณะรอนั่งรอบริจาคโลหิต ณ
โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ มีมุมหนังสืออยู่ก็หยิบมาอ่าน เพื่อคร่ำเวลา และต้นปี ๒๕๕๔ ก็ได้พบหนังสือ
เล่มนี้ อีกครั้งหนึ่ง แต่เป็นฉบับจัดพิมพ์ใหม่ ณ ห้องรับแขก ของสำนักงาน สกสค.เพชรบูรณ์ อ่านดู
เนื้อหาส่วนใหญ่ ยังคงเดิมแต่จัดหมวดหมู่เรื่องราว ให้เข้าประเภทเดียวกัน โดยในภาพรวม เป็นหนังสือ
ธรรมะที่สอนใจ ซึ่งรวบรวมเรื่องจากการที่หลวงปู่ ได้แสดงพระธรรมเทศนา

เรื่องราวที่ หลวงปู่ ได้เทศนา เป็นคำสอนอุบาสกอุบาสิกา ที่น่าสนใจ และเกี่ยวข้องกับจังหวัด เพชรบูรณ์ของเรา จำนวน ๒ เรื่อง คือ เห็นทูตนรกที่บ้านเฉลียงลับ และ สิ้นลมที่บ้านตะเบา โดยที่ หมู่บ้านทั้งสองนั้น เป็นหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเมืองฯ อยู่ใกล้ชิดกัน และตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ของตัวเมืองเพชรบูรณ์

เรื่องราวในเรื่อง “เห็นทูตนรกที่บ้านเฉลียงลับ” หลวงปู่ เล่าไว้ว่า เมื่อออกพรรษาขณะนั้น เป็นฤดูแล้ง ปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้ไปพักอยู่ที่บ้านเฉลียงลับ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ วัน หนึ่งตั้งใจฝึกจิต ตามวิธีการที่หลวงปู่ทาสอนทำอริยบท ๓ คือ เดิน ยืน นั่ง เท่านั้น แล้วก็ตั้งใจมั่น อธิษฐานว่า ถ้านรก สวรรค์ นิพพาน มีจริง ก็ขออำนาจ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จงดลบันดาล ให้ เห็นในวันนี้ หรือ คืนนี้ จะได้สิ้นสงสัย ว่า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นนายะโกผู้นำโลก คือหมู่ สัตว์ออกจากวัฏฏะทุกข์ ได้แท้จริง

จนล่วงไปถึง ตีสอง ๓๐ นาที มีนิมิตผ่านเข้ามาเป็น นายนิรยบาล ๘ คน เดินออกมาจาก หมู่บ้านเฉลียงลับ รูปร่างสูงใหญ่มีมา ขนาดมนุษย์เรา ๖ คน ถึงจะเท่าเขา ๑ คน ผิวเนื้อดำแดง สวมเสื้อผ้าสีแดง และมีผ้าสีแดง เคียนที่ศีรษะ มือถือจ้าวปลายแหลม มาเอาบุคคล ผู้สิ้นอายุสังขาร ซึ่ง เป็นหญิงสาวอายุ ๑๖ ปี หมดเกษียณภพชาติแล้ว

จากนั้นถามเขาว่า นรก อยู่ไหนเล่า เขาก็บอกว่า นรก อยู่ใต้ภูเขาทวดา ลงไปเป็นอีกเมืองหนึ่ง ต่างหาก อยู่กึ่งกลางของ 3 จังหวัด คือ เลย - ชัยภูมิ - เพชรบูรณ์ ถามเขาไปอีกว่า นรก นั้นมีมาก น้อยเท่าไร เขาก็ตอบว่า เฉพาะในเมืองไทยนี้ ก็มีหลายชุม 4 ภาค ก็คง 4 ชุมใหญ่ๆ นั้นแหละ

อาตมา เคยเห็นใน มหาวิบาสดูตร และในพระม าลย์สูตรกล่าวว่า นรกในโลกมนุษย์ ทั้งหมด ๔๕๖ ชุม ที่นี้ก็เลยถามเขาต่อไปอีกว่า เอาเฉพาะคนในเมืองไทยนี้แหละ เพราะต่างคนต่างคิดว่าศาสนา ของตัวนั้น เป็นของดีเลิศประเสริฐแท้ ศาสนาพุทธ ก็ว่า ผู้ถึงพระพุท พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งแล้ว อบายไม่ได้ไป ไพนรกไม่ได้ไหม ส่วนศาสนาอื่นๆ เขาก็อ้างว่าสัตว์ไม่บาป และไปสวรรค์ได้ พระผู้เป็นเจ้าของ สวรรค์นั้น.....จะเป็นผู้รับแทนทั้งหมด....ไม่หรอกท่าน พูดอย่างนั้น ก็เป็นเรื่องของคนหูหนวกตา บอดพูด เพราะเมื่อทำความชั่วลงไปแล้ว ก็ต้องได้รับผลของความชั่วนั้น และเมื่อทำความดีลงไปแล้ว ก็ ต้องได้รับผลดีนั้น เรื่องของกรรมดี หรือ บุญ นี้จะส่งผลให้เห็นว่า ทางไปสวรรค์นั้น สะอาด เตียนดี เหมือน เขาถางไว้ ส่วนเรื่องของบาป หรือ กรรมชั่วนั้น จะส่งผลให้เห็นว่า ทางไปนรกนั้น สะอาด เตียนดี เปลว ไฟในนรก ที่ลุกโชติช่วง ก็สำคัญว่าเป็นกองดอกไม้ เสี่ยงสัตว์ร้องคร่ำครวญ เลือดอาบตัวอยู่ ก็สำคัญว่า เป็นสร้อยสังวาลย์ สนุกสนาน ก็เพราะบาปกรรม ทำให้เห็นเป็นอย่างนั้น ส่วนทางไปมนุษย์ หรือ สวรรค์ นั้นกลับมองเห็นเป็นป่ารกชัฏ เป็นขวากหนาม นั้นแหละเรื่องของบาป

ก่อนกลับ เขาก็บอกว่า จงแนะนำพร้าสอน ให้เขาทั้งหลาย รับผิดชอบแต่บุญกุศล เาบุญกุศลได้ ตนไว้ฉันนั้นแหละเป็นของดีเลิศประเสริฐแท้ (หลวงปู่จันทา ถาวโร. ธรรมะพนเจร : ๒๕๔๕ หน้า ๒๐ - ๔๐)

สำหรับเรื่อง “**ลั่นลมที่บ้านตะเบาะ**” เป็นการเทศน์เล่าเรื่อง ที่หลวงปู่จันทา ไปจำพรรษา ที่บ้านตะเบาะ ช่วงใกล้เข้าพรรษา ปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ในวันเพ็ญ เดือนสิบ หลังจากฉันภัตตาหารเช้าแล้ว เป็นไข้มาลาเรีย กำเริบหนักขึ้นสมอง ล้มลงกับพื้นกุฏิ ซึ่งทำด้วยไม้ฟาก ไม้ไผ่ เณรชง พักอยู่คนละห้อง และเรียกว่า “ครูบาเป็นอะไร” ครูบา เป็นคำเรียกพระ ที่มีพรรษาหย่อน ๑๐

รู้ตนว่าลั่นลม ดวงจิตไม่ยอมออกจากร่าง จนมีเพื่อนคนหนึ่ง รูปร่างสวยงาม มายืนอยู่ข้างๆ แล้วบอกให้ออกจากร่าง หันไปพูดกับพระ เณร เขาก็ไม่พูดด้วย เพื่อนมาใหม่ พาไปเที่ยววังปลิวไปเหมือนนุ่น ไม่หิว ไม่เหนื่อย เล่นกับผู้คนเขา(ผี) จนเขากลับกันหมด เพื่อนบอกว่า พอจะกลับเข้าร่างเก่าได้ เพราะมีบุญครั้งหนึ่ง รักษาไว้..... จนพอแจ้งวันใหม่ ร่างกายกระดูกกระดูกได้ลุก ก็นั่งนิ่ง พกญาติโยมที่มาเฝ้าศพบนศาลา ก็ตกใจ บ้างวิ่งหนี บ้างก็กระโดดลงศาลา ไปด้วยความกลัวผี พอหายตกใจ ก็เข้ามาถามความเป็นมา.... (หลวงปู่จันทา ถาวโร. ธรรมะพนเจร : ๒๕๕๔ หน้า ๒๔)

ข้อมูลเพิ่มเติม

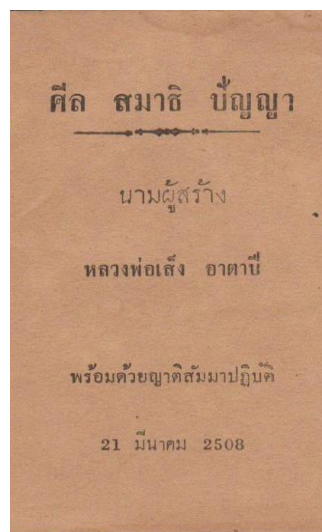
หลวงปู่จันทา ถาวโร (สกุลเดิม ชมภูวิเศษ) เป็นบุตร นายสังข์ ไชยนิธย์ นางเลี่ยม ชมภูวิเศษ เกิดเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๕ วันเสาร์ ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๓ ปีจอ ณ หมู่บ้านแดง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีพี่ ๖ คน (ชาย ๕ คน หญิง ๑ คน) ออกบวช เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๙๐ จนร่วงได้ ๘ พรรษา ไปอยู่ วัดป่าหนองแซง อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี กับ หลวงปู่บัว สิริปทุมโน พ.ศ. ๒๔๙๓ ได้ญัตติเป็นธรรมยุต อยู่กับ หลวงปู่ทับ เขมโก วัดป่าแพ่งศรี อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๔๙๔ พักอาศัยอยู่วัดเจติยาลัย และ วัดตะเบาะ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ไปวิเวก อยู่ที่ถ้ำเปิด ภูเหล็ก อำเภอสว่างดินแดน (ปัจจุบันอำเภอส่องดาว) จังหวัดสกลนคร อยู่กับ หลวงพ่อไค (ชาวภูไท อายุ ๖๐ - ๗๐ ปี)ดงผาลาด บ้านหนองแปน อำเภอวานรนิวาส (ปัจจุบันเป็นอำเภอเจริญศิลป์)จังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ไปวิเวกอยู่ที่ บ้านดงหม้อทอง อำเภอวานรนิวาส (ปัจจุบันเป็นอำเภอบ้านม่วง) จังหวัดสกลนคร กับ หลวงปู่ขาว อนาลโย และ พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ วัดป่าช้า บ้านหัวดง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม กับ พระอาจารย์อำ ธรรมะกาโม บ้านดงเชียงเครือ อำเภอนารายณ์ จังหวัดสกลนคร ถ้ำจำปา อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ถ้ำพระ บ้านตาลเลียน อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี ปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ไปภาวนา อยู่ที่ วัดถ้ำกลองเพล อำเภอหนองบัวลำภู (ปัจจุบันเป็น อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู) จังหวัดอุดรธานี กับ หลวงปู่ขาว อนาลโย และ หลวงปู่หลุย จันทสาโร ปัจจุบัน หลวงปู่จันทา ถาวโร ประจำอยู่วัดป่าเขาน้อย อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร

บทความนี้ มีความประสงค์เพียงเพื่อ จะบันทึกไว้เป็นหลักฐานว่า ครั้งหนึ่ง อริยสงฆ์ของเมืองไทย ท่านได้เทศนาจารึกไว้ให้เรา ได้ฟังระลึกไว้ว่า เรื่องบาปบุญคุณโทษ นรก สวรรค์ นั้นมีจริงอยู่ คงเป็นเรื่องของความเชื่อ แต่ละบุคคล และที่สำคัญ พระคุณเจ้า ท่านได้ระบุว่าขุมนรก ขุมหนึ่ง นั้น อยู่ใต้พิภพพื้นแผ่นดินของ เมืองเพชรบูรณ์ บ้านเรานี้ขุมหนึ่ง

ผู้เขียน จึงคิดว่า น่าจะบันทึกไว้ เป็นอีกหนึ่งความทรงจำ ของคนเพชรบูรณ์ เมืองแห่งความเจริญรุ่งเรืองทางศาสนา เมืองหนึ่ง ส่วนท่านผู้อ่านจะคิดเห็นเป็นประการใด ย่อมขึ้นอยู่กับดุลพินิจ ของแต่ละท่าน ขอกราบนมัสการ ขอบพระคุณยิ่ง ต่อพระเดชพระคุณ หลวงปู่จันทา ถาวโร และขอขอบคุณ คณะผู้รังสรรค์หนังสือธรรมะพะเนจร มา ณ ที่นี้.

(๙๐)

หลวงปู่เส็ง อาตาศิ “พระดีท้องถิ่น” ผู้สร้างรากแก้วธรรม

จดหมายเหตุเพชรบูรณ์ ฉบับนี้ หลายท่านอาจจะแปลกใจบ้างนิดหน่อย เพราะปัจจุบันบทความทางวิชาการเกี่ยวกับพระ นิยมเขียนเรื่องเกจิอาจารย์ อริยสงฆ์ที่มีชื่อเสียง ซึ่งมักจะเป็นที่รู้จักคุ้นเคยหรือไม่ ก็กำลังโด่งดังทางด้านวัตถุมงคล ของคณาจารย์ แต่เรื่องราวที่จะนำเสนอวันนี้ ท่านเป็นพระสงฆ์ในท้องถิ่น ที่อุทิศตนเป็นศิษย์แห่งตถาคต เป็นภิกษุผู้นำแห่งกองทัพธรรมในชนบท ที่นำเคารพสักการะเลื่อมใสยิ่งรูปหนึ่ง

สืบเนื่องจาก เมื่อกลางเดือน พฤศจิกายน ผู้เขียนได้ส่งเอกสารเก่า ในห้องทำงาน เพื่อจัดระบบสารสนเทศใหม่ เนื่องจากมีหนังสือเก่า เป็นจำนวนมาก และในขณะที่คัดแยกหนังสือเก่าทิ้ง และจัดเก็บบางส่วน ได้พบเอกสารชุดหนึ่งจากการอ่านคร่าวๆ พบว่าเป็นบันทึกข้อมูลพร้อมภาพเกี่ยวกับประวัติพระสงฆ์ ที่มีวัตรปฏิบัติที่ดี ที่ควรได้นำไปปฏิบัติตามแบบอย่างนั้น จึงคิดว่าน่าจะนำมาเผยแพร่แก่สาธารณชน

บันทึกดังกล่าวเป็นประวัติของ หลวงปู่เส็ง อาตาปี อดีต เจ้าอธิการสำนักสงฆ์อาตาปี ปัจจุบันคือ วัดโนนน้ำร้อน ตั้งอยู่หมู่ ๒ บ้านน้ำร้อน ตำบลน้ำร้อน หมู่บ้านตั้งมาประมาณ ๘๐ - ๙๐ ปี เดิมขึ้นการปกครองกับตำบลนาป่า และตำบลตะเบา ตามลำดับ

ต่อมาทางราชการ ได้ยกฐานะขึ้นเป็นตำบลน้ำร้อน พ.ศ. ๒๕๑๔ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ห่างจากอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ไปทางทิศใต้ (ถนนสายในบ้านปากน้ำ / เพชรบูรณ์ - วิเชียรบุรี) ระยะทางประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

วัตรปฏิบัติ ที่นับได้ว่าเป็นแบบอย่างของ หลวงปู่เส็ง อาตาปี คือ แต่เดิมนั้น เมื่ออายุได้ ๕๘ ปี กับวชนเป็นชีพรหมณ์ นุ่งขาวห่มขาว เรียกขานว่า ตาผ้าขาว(ตาปะขาว) ถือศีลมีวัตรปฏิบัติคล้ายพระสงฆ์ ครั้นเมื่อท่าน ได้เข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์ เมื่อราวปี พ.ศ. ๒๔๙๙ แล้วท่านชอบเดินทางแสวงบุญ ถุดงค์ ปลีกวิเวกไปในสถานที่ที่เป็นเส้นทางรอยบุญต่างๆ ในอดีตและปัจจุบัน ทั้งในเมืองเพชรบูรณ์ และต่างจังหวัด อาทิเช่น จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และได้้นำสิ่งที่ท่านได้ ค้นพบและศึกษาแห่งธรรมนั้น กลับมาอบรมบ่มเพาะแก่บรรดาพุทธศาสนิกชน ตลอดจนจรรยาวัตรธรรมในภูมิสถานชนบท ได้ประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ตามแนวทางแห่งพระศาสดา เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา ให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป อันเป็นผลแห่งการที่ท่านได้ให้ธรรมแก่สาธุชน อันเปรียบเสมือนหนึ่ง การปลูกรากแก้วแห่งธรรม แก่กุลบุตร กุลธิดา

นอกจากเป็นพระสงฆ์ ที่เคร่งในวัตรปฏิบัติทั้งดงาม เคร่งในศีล และพระธรรมวินัย เป็นอย่างมากแล้ว ท่านยังเป็นผู้ที่เพียรฝึกสมาธิ บำเพ็ญภาวนา ศึกษาพระธรรมไตรปิฎก ตลอดจนการสนทนาธรรมกับพระสงฆ์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบรูปอื่นๆ ตามโอกาส อาทิเช่น หลวงพ่อทองคำ แห่งวัดถ้ำน้ำบึง บ้านนายม(เดิม) เคยจำพรรษา ณ วัดโนนจอมศรี และวัดทักษิณาราม ในจังหวัดเพชรบูรณ์

จากการที่ หลวงปู่เส็ง ชอบเดินทางแสวงบุญ ไปในที่ต่างๆ ทำให้ คณะญาติสมาปฏิบัติ เห็นว่า คงต้องหาสถานที่สร้างวัด ให้หลวงปู่เส็ง ได้พำนัก เป็นหลักแหล่งแล้ว บรรดาบุตร ธิดาพร้อมแรง ศรัทธา จากคณะสมาปฏิบัติ จึงช่วยกันบริจาคทุนทรัพย์ จัดซื้อที่ดินของ นายบัว คำทอง ๒ ครั้ง รวมได้ ประมาณ ๑๗ ไร่เศษ ร่วมกันสร้างกุฏิ และสิ่งก่อสร้าง เป็นที่พำนักของภิกษุสงฆ์ ในปี พุทธศักราช ๒๕๐๙ ชื่อว่า “ สำนักสงฆ์ อาตาปี ” โดยที่หลวงปู่เส็ง เป็นพระอธิการสำนักสงฆ์ นับตั้งแต่ จัดตั้ง จนเวลาล่วงเลยจาก ปีพุทธศักราช ๒๕๐๙ - ๒๕๑๗ ท่านได้จำพรรษา ณ สำนักสงฆ์ แห่งนี้ตลอด มา

ต่อมาประชาชน ผู้นำหมู่บ้าน คณะญาติสมาปฏิบัติ โดย นายเรียบ พิมพ์สอน ราษฎร หมู่ที่ ๒ บ้านน้ำร้อน ได้ขออนุญาต ต่อทางราชการ ตั้งวัดขึ้น และกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ ตั้งเป็นวัดในพระพุทธศาสนา มีนามว่า “ วัดโนนน้ำร้อน ” เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๐

คุณูปการที่หลวงปู่เส็ง อาตาปี ได้สร้างไว้เป็นอนุสรณ์แก่บรรดาเหล่าศาสนิกชนในหมู่บ้าน อีก ประการที่ควรยกย่องสรรเสริญ คือ นอกเหนือจากการที่ได้สั่งสอน ให้อุบาสก อุบาสิกา บุตร ธิดา และ หลานๆ ให้อยู่ในศีล ประพฤติธรรมตลอดมา ยังได้นำพาคณะญาติสมาปฏิบัติเข้ารับ นิสสัย โดยจัด เครื่องบูชา สวดมนต์ นั่งสมาธิ ที่เรียกว่า “ กองทาน ” ในทุกๆ วันพระ ซึ่งพิธีกรรมกองทานนี้ ยังมีผู้ปฏิบัติ สืบทอดกันต่อๆ มาจนถึงปัจจุบัน อันเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนอื่นๆ

ต่อมา ท่านได้ จัดพิมพ์หนังสือศีล สมาธิ ปัญญา แจกคณะญาติสมาปฏิบัติ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๐๘ ซึ่งคิดว่าการจัดพิมพ์เป็นพันๆ เล่ม คงไม่ใช่เรื่องง่ายนัก ถ้าหากขาดศรัทธา จากทุกองคาพยพ ที่มีศรัทธาต่อ หลวงปู่เส็ง อาตาปี เพราะต้องใช้ทุนทรัพย์ จำนวน มาก คงเป็นเพราะบารมีของ หลวงปู่ ที่ได้สั่งสมตลอดมา

ข้อมูลเพิ่มเติม : ชีวิตประวัติหลวงปู่เส็ง

หลวงปู่เส็ง อาตาปี นามเดิม นายเส็ง จิมา บุตรนายสี จิมา และ นางมี จิมา เกิดเมื่อ พุทธศักราช ๒๔๔๐ ณ บ้านท่าพล เมืองเพชรบูรณ์ ในวัยหนุ่มได้อาศัย และพำนักอยู่กับยาฟอง ณ บ้านห้วยมะยม หล่มเก่า ขณะนั้นขึ้นปกครองอยู่กับ เมืองหล่มสักดี มณฑลเพชรบูรณ์

ต่อมาได้สมรสกับคุณย่าบ่อ จิมา ที่มีภูมิลำเนา บ้านห้วยมะยม และกลับมาตั้งถิ่นฐาน บ้านเรือนอยู่ ณ บ้านน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีบุตร ธิดา จำนวน ๘ คน ถือได้ว่าเป็นต้น ตระกูล “ จิมา ” ในตำบลน้ำร้อน

เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๗ ท่านก็ได้มรณภาพ ด้วย โรคชรา ณ สำนักสงฆ์อาตา ปี ด้วยพรรษา ๑๘ พรรษา สิริอายุ ๗๗ ปี บุตร ธิดา ได้เก็บสรีระท่าน ไว้ ประมาณ ๑ ปี. ต้นเดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๘ บุตร ธิดา อุบาสก อุบาสิกา ตลอดคณะญาติสมาปฏิบัติ ได้จัดพิธี บำเพ็ญกุศลศพ หลวงปู่เส็ง และจัดพิธีปลงสรีระของท่าน เมื่อ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๘

เวลา ๒๑.๐๙ น. ณ เมรุชั่วคราว สำนักสงฆ์อาตาศรี ได้จัดเก็บอัฐิธาตุไว้ในสถูปเจดีย์ และได้สร้างรูปหล่อเหมือน เท้าตัวจริง ทำนั่งสมาธิ ประดิษฐานไว้ ณ วัดโนนน้ำร้อน โดยจัดพิธีทำบุญอุทิศส่วนกุศล ในวันที่ ๔ - ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๔ (ข้อมูล : อติศักดิ์ ฉิมมา. ๔ ก.พ.๕๔)

การนำเสนอบทความทางวิชาการ ฉบับนี้ ด้วยเห็นว่าหลวงปู่เส็ง อาตาศรี ท่านเป็นพระสงฆ์ในท้องถิ่น ที่มีวัตรปฏิบัติที่ดี เป็นศิษย์แห่งตถาคต ที่ควรเป็นแบบอย่าง และเชื่อว่ายังมีพระสงฆ์เถียงท่านอีกมากมายในชุมชน ที่ยังไม่ได้เผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก ซึ่งสมควรที่เราลูกหลาน ควรที่จักได้ช่วยกันสืบค้น และบันทึกไว้ในแผ่นดิน เพราะหากขาดเสียซึ่งความเมตตาของท่านแล้ว วิถีชีวิตของคนไทยอย่างเราๆ ก็คงจะห่างไกลศาสนา ขาดหลักธรรมในชีวิต อันจักทำให้เราเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์...ขอเชิญชวนผู้ที่ผ่านไปยังบ้านน้ำร้อน ควรได้ไปกราบสักการะอัฐิธาตุ และรูปหล่อเหมือนของพระสงฆ์ ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เพื่อความเป็นสิริมงคล... และขอกราบนมัสการ ต่อดวงวิญญาณ หลวงปู่เส็ง อาตาศรี ด้วยเคารพยิ่งไว้ ณ ที่นี้.

